ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಆಧಾರಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಾಮಗ್ರಿ

2025–26

ವಿಷಯ : ಮಾಯ ಮರಾಠಿ

विषय : माय मराठी

ವರ್ಗ : 2

ರಾಜ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ,

ಬನಶಂಕರಿ 3 ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560085

ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ.

<table>
<tr><th colspan="2">Concept and Guidance</th></tr>
<tr><td colspan="2">Smt Rashmi Mahesh V. IAS
Principal Secretary to Government
Department of School Education and Literacy</td></tr>
<tr><td>Dr. Trilokchandra K.V IAS
Commissioner
Department of School Education, Bangalore</td><td>Shri. Gopalakrishna H.N
Director,
DSERT Bangalore</td></tr>
<tr><th colspan="2">DIET Co-operation</th></tr>
<tr><td>Shri. Sanjeev Hulloli
Principal
DIET Chikkodi</td><td>Dr. K B Talawar
Lecturer
DIET Chikkodi</td></tr>
<tr><th colspan="2">Composition</th></tr>
<tr><td colspan="2">Smt. Radha P.
Senior Assistant Director
DSERT Bangalore</td></tr>
<tr><th colspan="2">Mentor & Examiner</th></tr>
<tr><td colspan="2">Shri. D. H. Kamble
Govt M. H. P.S. Rampur
Tal. Dist : Chikkodi</td></tr>
</table>

LESSON BASED ASSESSMENT MATERIAL CREATION RESOURCE TEAM OF 3RD EVS MARATHI MEDIUM
Shri. R. M. Thombare. Govt MHPS Nandi Tal : Chikkodi Dist : Chikkodi
Smt. J. J. Ingale. Govt MLPS Ankali Tal : Chikkodi Dist : Chikkodi
Smt. G. M. Dharmoje. Govt MLPS Ullagaddiwadi Tal : Chikkodi Dist : Chikkodi
Shri. S. S. Koli. Govt MHPS Nandi Tal : Chikkodi Dist : Chikkodi
Shri. C. A. Kumbhar. Govt MLPS Sunnadkodi Tal: Athani Dist : Chikkodi

अनुक्रमाणिका

कठीणतेचे स्तर

पाठ क्रमांक	अती सुलभ	सुलभ	कठीण
1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36,37,38,39,40,41.	42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51.	52,53.
2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35.	36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52	53, 54, 55
3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38.	39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49	26,27, 28,50
4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32	41, 42, 43,
5	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 41, 42, 43, 44, 45, 46,47,48,49,50,51,52 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64.	21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 36, 37, 38, 39, 40, 65, 66, 67, 68, 69.	19, 20,70, 71.
6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25.	26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33.	34, 35, 36.
7	1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	6, 7, 8, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27	21, 22, 23, 24,
8	1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23	6, 7, 21, 22, 24, 25	8, 9
9	1, 3, 4 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22,	2, 14 15, 23, 24, 25	26, 27
10	1, 2, 3, 4, 5, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22	6, 7, 8, 9, 10,	11, 12, 13, 14, 15 ,
11	11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40,	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 24, 25, 26, 27	5, 8, 9, 10
12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 32	11, 12, 13, 14, 27, 28, 29, 30, 31	33, 34, 35
13	8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30,	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 38, 39, 40	31, 33, 36, 37
14	1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 23, 24, 25, 26, 27	7, 8, 9, 10, 16, 17,	28, 29
15	5, 6, 7, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20	1, 2 , 3, 4, 9, 10, 11, 12, 22, 24, 25, 26	21, 23
16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ,29, 30,	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,21, 31, 32, 33, 34, 35	36, 37
17	1, 2, 3, 4, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 18 , 19	5, 6, 7, 8, 9, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28	24, 26
18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23	10, 11, 12, 13, 14, 21, 22, 24, 25	26, 27
19	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26	8, 9, 10, 11, 12, 13, 14,27, 28, 29, 30, 31	32, 33

इयत्ता : दुसरी *विषय : मराठी*

अध्ययन निष्पत्ती यादी

अ.नं	*पाठाचे नाव*	*अध्ययन निष्पत्ती*
1	प्रार्थना	1. सोपी, परिचित व प्रासयुक्त गाणी म्हणतो. 2. गटात व वैयक्तिक गाणी /कविता गातो. 3. स्पष्ट व शुद्ध हस्ताक्षरात स्वर, व्यंजन, वाक्य लिहितो.
2	वृक्षप्रेम	1. ऐकलेल्या मजकुरावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतो. 2. सोप्या वाक्यांची रचना ओळखतो. 3. चित्र पाहून दोन-तीन वाक्ये लिहितो.
3	बाहुलीची शाळा	1. जनप्रिय व प्रासयुक्त गाणी समजून घेतो. 2. कविता मुखोद्गत करतो. 3. कविता वाचून आनंद घेतो. 4. आवडत्या गोष्टींबद्दल सांगतो.
4	ससलू वाट चुकला	1. सोप्या कथांचे श्रवण करून अर्थ ग्रहण करतो व 'कोण काय करते?' या प्रश्नांना उत्तरे देतो. 2. चित्र पाहून दोन-तीन वाक्ये तयार करतो. 3. अनेकवचन व व्याकरण समजून घेतो.
5	गौरव	1. गोष्टीतील मुख्य विचार व नैतिकता समजतो. 2. गोष्टीतील पात्रे व ठिकाणे ओळखतो. 3. विरुद्धार्थी शब्द व शाब्दिक खेळ समजतो.
6	आपला राष्ट्रध्वज	1. कविता वाचून आनंद घेतो व मुखोद्गत करतो. 2. चित्र पाहून दोन-तीन वाक्ये लिहितो. 3. रचनात्मक लेखनाचा प्रयत्न करतो.

7	आणि मीनी सुधारली	*1.* ऐकणे व समजून घेणे *2.* शिक्षक सहकारी किंवा पालकांनी सांगितलेली गोष्ट कविता सूचना समजून घेतो *3.* ऐकलेल्या मजकुरावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतो *4.* सोप्या वाक्याची रचना ओळखतो *5.* समानार्थी शब्द विरुद्धार्थी शब्द ओळखतो वचन
8	आकाशातल्या चंद्रा	*1.* ऐकलेल्या मजकुरावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतो *2.* सोप्या वाक्याची रचना ओळखतो *3.* समानार्थी शब्द विरुद्धार्थी शब्द
9	मित्र धर्म	*1.* ऐकलेल्या मजकुरावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतो *2.* सोप्या वाक्याची रचना ओळखतो *3.* शब्दसंग्रह व व्याकरण
10	त्यांचे होईल कल्याण	*1.* ऐकलेल्या मजकुरावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतो *2.* गोष्टीतील मुख्य विचार नैतिकता समजतो *3.* जोडाक्षरे ओळखतो *4.* शाळेतील दैनंदिन व्यवहार मराठीतून करतो
11	जिद्द	*1.* विविध ध्वनी शब्द व वाक्याचे अर्थ समजून घेतो प्रतिसाद देतो *2.* चित्र पाहून दोन तीन वाक्य तयार करतो *3.* स्वर व्यंजन बाराखडी वाचतो व लिहितो *4.* दिलेल्या शब्दाची नक्कल करून लिहितो *5.* भावनिक व नैतिक मूल्य समजून घेतो
12	कोकणचा राजा	*1.* शिक्षकांनी सांगितलेली छोटी गोष्ट कविता किंवा सूचना लक्षपूर्वक ऐकतो *2.* विविध ध्वनी शब्द व वाक्याचे अर्थ समजून घेतो *3.* चित्रातील माहितीशी संबंधित शब्द ओळखतो गोष्टी कविता वाचण्याचा प्रयत्न करतो *4.* गोष्टी कविता वाचून ऐकून आनंद घेतो

13	परोपकारी गरुड	*1.* विविध ध्वनी शब्द व वाक्याचे अर्थ समजून घेतो *2.* चित्रे पाहून दोन-तीन वाक्य तयार करतो *3.* चित्रातील माहितीशी संबंधित शब्द ओळखतो *4.* नवीन शब्दाचा उपयोग करून वाक्य तयार करतो
14	गाडी आली गाडी आली	*1.* कविता वाचून आनंद घेतो व मुखतगत करतो *2.* विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतो *3.* गटात व वैयक्तिक गाणी कविता म्हणतो
15	गोड सारंगी	*1.* भावनिक व नैतिक मूल्य समजून घेतो *2.* ऐकलेल्या मजकुरावर आधारित प्रश्नांची उत्तरे देतो *3.* नवीन शब्द समजतो व वापरतो
16	चला चला रे	*1.* सोपी प्रचलित व प्रसाद गाणी समजून घेतो म्हणतो *2.* समानार्थी व विरुद्धार्थी शब्द ओळखतो *3.* विविध ध्वनी व शब्द तसेच वाक्याचे अर्थ समजून घेतो
17	निरोगी शरीर	*1.* संवाद कौशल्य वाढवून इतरांसोबत नम्रपणे बोलतो *2.* भूमिका नाट्य व संवादात भाग घेतो *3.* वाचनानंतर आशय समजून घेऊन प्रश्नांची उत्तरे देतो
18	आणखीन कोण	*1.* कविता गोष्टी आवडीने ऐकतो व वाचतो *2.* स्पष्ट व शुद्ध हस्ताक्षरात स्वर व्यंजन शब्द वाक्य लिहितो *3.* कवितेचा आशय समजून घेऊन प्रश्नांची उत्तरे देतो
19	खेळ खेळूया लंगडीचा	*1.* संवाद श्रवण करून कोण काय करते या प्रश्नांची उत्तरे देतो *2.* अनेक वचन व व्याकरण समजून घेतो *3.* शिक्षक पालक व सहकारी सांगितलेली गोष्ट कविता सूचना समजून घेतो

पाठ:1 प्रार्थना

प्रश्न 1: चित्रासमोर कंसात दिलेले योग्य शब्द शोधून लिहा. **(प्रत्येकी 1 गुण)**

(समुद्र, सुमन, शशी, देव, रवी, डोंगर, पाखरे, वृक्ष)

प्रश्न 2: 'अ' गट व 'ब' गट यांच्या योग्य जोड्या जुळवा. (प्रत्येकी एक गुण)

अ गट	ब गट
9. सुमन	अ. झाड
10. शशी	ब. प्रेम
11. रवी	क. पक्षी
12. पाखरे	ड. फूल
13. माया	इ. वडील
14. लेकरे	फ. सूर्य
15. वृक्ष	ग. चंद्र
16. पिता	ह. मुले

प्रश्न 3: कंसातील योग्य अक्षर वापरून अर्थपूर्ण शब्द बनवा. (प्रत्येकी एक गुण)

17. स __ स → (क, च, म) - *अर्थ: पौष्टिक आहार*
18. न __ न → (स, म, ल) - *अर्थ: नमस्कार*
19. म __ म → (श, ल, क) - *अर्थ: जखमेवर लावायचे औषध*

20. क __ क → (चि, णि, वि) - *अर्थ: गव्हाचे पीठ*

21. ज __ ज → (हा, ता, था) - *अर्थ: पाण्यावर चालणारे वाहन*

22. क __ क → (स, ड, र) - *अर्थ: कठीण*

23. न __ न → (व, य, त) - *अर्थ: डोळा*

24. टो __टो → (मॅ, के, रे) - *अर्थ: एक लाल फळभाजी*

25. वा __ वा → (स, ध, ळ) - *अर्थ: एका गावाचे नाव*

26. सा__सा → (मो, र, ब) - *अर्थ: एक खाद्यपदार्थ*

प्रश्न 4: खालील शब्दांसाठी योग्य जोडशब्द लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

27. फुले - ________________

28. घर - ________________

29. पाला - ________________

30. लपता - ________________

31. चहा - ________________

32. काम________________________

33. हसत - ________________

34. मीठ - ________________

35. धर- ________________

36. मुले - ________________

प्रश्न 5: खालील वाक्ये चूक की बरोबर ते लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

37. आम्हा सर्वांचा पिता देव आहे. ( )
38. देव सर्वावर सारखी माया करत नाही. ( )
39. आपण देवाला नमन करावे. ( )
40. आपण कमी शिकले पाहिजे. ( )
41. आपण मनामध्ये प्रेम ठेवावे. ( )

प्रश्न 6: खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी दोन गुण)

42. आम्ही कोणाची लेकरे आहोत?

43. देव सगळ्यांवर कशी माया करतो?

44. लेकरांनी देवाकडे कोणती मागणी केली आहे?

45. सर्वांचा पिता कोण?

46. देवाचे घर कोठे आहे ?

47. देवाची कोण कोण लेकरे आहेत ?

प्रश्न 7: कवितेच्या ओळी पूर्ण करा. (प्रत्येकी दोन गुण)

48. अजाण आम्ही तुझी ____________ तू सर्वांचा पिता,
प्रेमाने तुज नमितो गातो तुझ्या ____________ कथा.

49. चंद्रसूर्य हे तुझेच देवा तुझी ____________, वासरे.
तुझीच शेते, सागर, डोंगर, फुले, फळे, ____________.

50. अनेक नावे तुला तुझी रे दाही ____________ घर,
करिशी देवा सारखीच तू ____________ सगळयांवर.

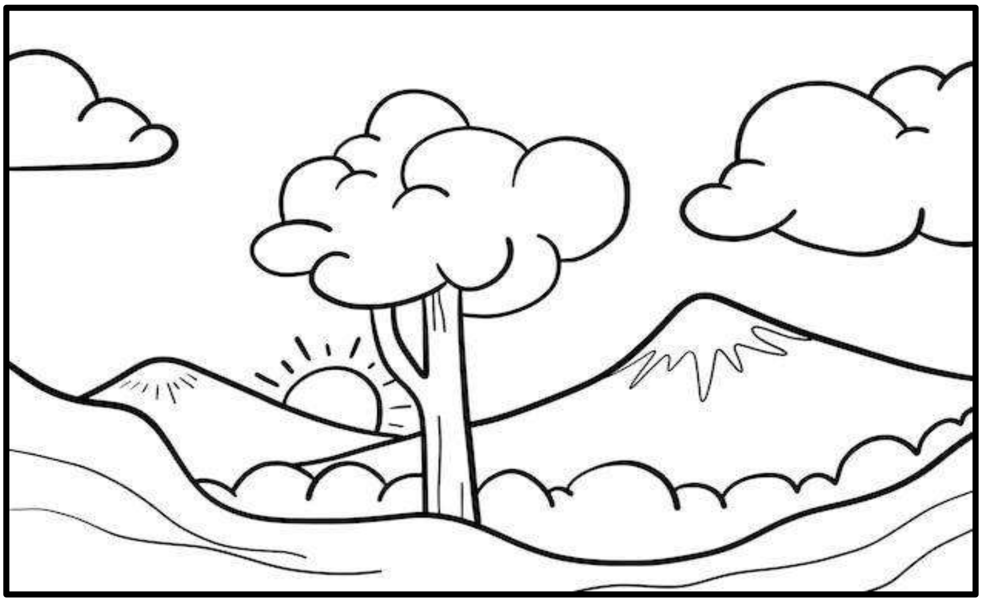
51. खूप शिकावे काम करावे ____________ धरावे मनी,
हौस एवढी पुरवी देवा हीच एक ____________.

प्रश्न 8: सविस्तर उत्तरे लिहा . (प्रत्येकी चार गुण)

52. **दहा दिशांची नावे लिहा.**

- ____________
- ____________
- ____________
- ____________
- ____________
- ____________
- ____________
- ____________
- ____________
- ____________

53. खालील चित्रात सुंदर रंग भर .(प्रत्येकी चार गुण)

पाठ –2 वृक्षप्रेम

प्रश्न 1: खालील शब्द जसेच्या तसे लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

1. निसर्ग ___________
2. जास्वंदी ___________
3. आदर्श ___________
4. खड्डा ___________
5. प्रसिध्द___________
6. प्रेम ___________
7. दुर्दशा___________
8. निश्चय ___________
9. सार्थक ___________
10. आयुष्य ___________

प्रश्न 2: योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (प्रत्येकी एक गुण)

11. जग्गूचे वडील थोड्या वेळाने ______ आले.

(पर्याय: दुकानात, शाळेत, वाड्यात, बागेत)

12. जग्गूने ______ नाश केला.

(पर्याय: कपड्यांचा, पुस्तकांचा, रोपांचा, वह्यांचा)

13. जग्गूने ______ फांदी लावली.

(पर्याय: गुलाबाची, जास्वंदीची, जाईची , मोगऱ्याची)

14. जग्गूच्या वडीलांना ______ फार वेड होते.

(पर्याय: निसर्गाचे, शाळेचे, देवळाचे, शेतीचे)

15. जग्गूच्या वडीलांची बाग गावात ______ बाग म्हणून प्रसिद्ध होती.

(पर्याय: आनंदी, आदर्श, सुंदर, हिरवी)

प्रश्न 3: जोड्या जुळवा. (प्रत्येकी एक गुण)

नं.	अ गट	ब गट
16.	आदर्श	अ. नवीन ने
17.	रोप	ब. फुले
18.	जास्वंदी	क. झाडे गवा
19.	झाडे लावा	ड. देखभाल
20.	पालवी	इ. बाग

प्रश्न 4: खालील वाक्ये चूक [☐] की बरोबर [✔☐] ते कंसात लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

21. जग्गू व त्याचे मित्र संध्याकाळी मैदानात फिरत होते. [ ]
22. मुलांनी झाडाची फळे तोडली. [ ]
23. जग्गूने फणसाचे रोप लावले. . [ ]
24. वडीलांना घेऊन जग्गू बागेत गेला. [ ]
25. झाडांना जीव नसतो. . [ ]
26. वडीलांनी जग्गूला शाबासकी दिली. [ ]
27. रोपांची वाढ पाहून वडीलांना आनंद झाला. . [ ]
28. जग्गूने लावलेल्या झाडाला गोड फळे लागली. . [ ]
29. जग्गूने आपली चूक कबूल केली. . [ ]
30. झाडे लावा झाडे जगवा. . [ ]

प्रश्न 5: खालील दोन्ही चित्रांचे निरीक्षण करा व उत्तरे लिहा . (प्रत्येकी एक गुण)

31. पहिल्या चित्रात मुले कोणते वाईट कृत्य करत आहेत?
32. दुसऱ्या चित्रात मुले कोणते चांगले काम करत आहेत
33. दोन्ही चित्रांपैकी मुलांचे कोणते वागणे योग्य आहे?
34. कोणत्या चित्रातून 'वृक्ष प्रेम' दिसून येते?
35. या दोन्ही चित्रांवरून कोणता महत्त्वाचा संदेश मिळतो?

प्रश्न 6: खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी २ गुण)

36. जग्गूच्या वडीलांनी जग्गूला काय बजावले होते?
37. जग्गू व त्याच्या मित्रांनी बागेत काय केले?
38. जग्गूच्या वडीलांना वाईट का वाटले?
39. जग्गूने कोणता निश्चय केला?
40. जग्गूने जास्वंदीची फांदी घरी कशासाठी आणली?
41. जग्गू जास्वंदीच्या फांदीची कशी देखभाल करत होता?
42. जग्गूने वडीलांना बागेत का नेले?
43. आपल्या आनंदी जीवनाचा मंत्र कोणता ?

प्रश्न 7: खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी ३ गुण)

44. झाडांच्या फांद्या फिरवून तोडल्याने झाडांना काय होईल?
45. तुझा हात तुझ्या मित्राने पिरगळला तर तुला काय होईल?
46. तुला कोणकोणती फळे आवडतात?
47. तुला माहीत असलेल्या फुलांची नावे लिहा.
48. झाडांवर कोणकोणते पक्षी घरटे बांधतात?
49. तुला माहीत असलेले झाडांचे दोन उपयोग सांगा.
50. तुला माहीत असलेल्या झाडांची नावे लिहा.

प्रश्न 8: खालील वाक्य कोण म्हटले आहे ते लिही (प्रत्येकी दोन गुण)

51. “जग्गू रोपांचा नाश कोणी केला ?”
52. “बाबा ! मला क्षमा करा. “

प्रश्न 9: वर्णनात्मक प्रश्न(प्रत्येकी चार गुण)

53. तू भेट दिलेल्या बागेचे वर्णन तुझ्या शब्दांत थोडक्यात कर.
54. चित्र पहा व झाडांचे उपयोग रिकाम्या चौकटीत लिहा
55. तुला आवडणाऱ्या फुलाचे किंवा फळाचे चित्र काढ व सुंदर रंग भर.

पाठ - 3 बाहुलीची शाळा

प्रश्न १: योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (प्रत्येकी एक गुण)

1. ____ नाव शाळेत घालायचे आहे.

(अ) ताईचे (ब) आईचे(क) बाहुलीचे (ड) आजीचे

2.. बाहुलीला शाळेत ____ घेऊन जाणार आहे.

(अ)मुलगी (ब) बाई (क) आई (ड) बाबा

3. बाहुलीला गणवेश ______ शिवून देणार आहे.

(अ) ताई (ब) बाई (क) आई (ड) माई

4. छोटेसे दप्तर मुलगी ____मागत आहे.

(अ)बाहुलीसाठी (ब)ताई साठी (क) स्वतःसाठी (ड)दादासाठी .

5. पुस्तक घेण्यासाठी मुलांनी ____ जाऊ असे म्हणते ..

(अ) शाळेत (ब) बाजारात (क) दुकानात (ड) घरात

6. बाहुलीसाठी ____ नको आहे.

(अ) दप्तर (ब) गणवेश (क) जेवण (ड) शाळा

7. शाळेत जेवणासाठी ____ मिळणार आहे.

(अ)लाडू (ब) पेढा (क) भाकरी (ड) वरण-भात

8. बाहुलीला ____ वेळेत शाळेत घेऊन जाणार आहे.

(अ) संध्याकाळच्या (ब) शाळेच्या (क) रात्रीच्या(ड) दुपारच्या

9. ठरविलेला एक सारखा पोशाख म्हणजे_______.

(अ) गणवेश(ब) साडी (क) रेनकोट (ड) परकर पोलके

10. शालोपयोगी सामान घातलेली पिशवी _____ .

(अ) सुटकेस (ब) पेटी (क) दप्तर (ड) गाठोडे

प्रश्न 2: खालील वाक्ये चूक (✗) की बरोबर (✓) ते कंसात लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

11. शाळेत गणवेश घालून जावे. [ ]

12. . शाळेत कधीही जावे. [ ]

13. वर्गात दंगा करावा. [ ]

14. शाळेचा अभ्यास वेळेवर पूर्ण करावा. [ ]

15. गुरुजनांचा नेहमी आदर ठेवावे. [ ]

16. वर्गात कचरा करावा. [ ]

17. वहीची पाने विनाकारण फाडू नये . [ ]

18. मित्राबरोबर नेहमी भांडावे. [ ]

19. मित्राच्या वस्तूंची चोरी करावी [ ]

20. नेहमी खरं बोलावं. [ ]

प्रश्न 3: कंसात दिलेल्या शब्दांच्या मदतीने रिकाम्या जागा भरा. (प्रत्येकी एक गुण)

(वर,बरोबर,मध्ये,आत,जवळ)

21. घरा _______ देऊळ आहे.

22. बागे______ गुलाबाचे झाड आहे.

23. झाडा______ पेरू आहे.

24. मी आई_______ बाजारात जाईन.

25. नारळाच्या_________ पाणी आहे.

प्रश्न 4 : दप्तरात डब्यात कंपास पेटीत काय काय ठेवशील ते लिही . (प्रत्येकी दोन गुण)

26. दप्तर :-

____

27. डबा:-

____

28. कंपास पेटी:-

____

प्रश्न 5: 'अ' गटातील व्यवसायांच्या 'ब' गटातील साधनांशी योग्य जोड्या जुळवा. (प्रत्येकी एक गुण)

'अ' गट	'ब' गट
29. डॉक्टर	अ) नांगर
30 . शिंपी	ब) करवत
31. शेतकरी	क) कात्री,दोरा
32. सुतार	ड) बंदूक
33. लोहार	इ) बांगड्या
34. न्हावी	फ) इंजेक्शन
35. सैनिक	ग) खडू, फळा
36. कासार	ह) हातोडा,ऐरण
37. शिक्षक	ज) मातीचाक
38. कुंभार	च) कात्री,आरसा

प्रश्न 6: खालील प्रश्नांची उत्तरे एक-दोन वाक्यांत लिहा. (प्रत्येकी दोन गुण)

बाहुलीचे नाव आई

____

मीच घेऊन जाईन तिला

____

आई तिला गणवेश

____

छोटासा दप्तर

____

आई तिला पुस्तके

____

पुस्तके घेण्यासाठी

____

डब्बा बिबा नको आई

____

शाळेतच वरण-भात

____

39. शाळेतील तुझ्या मित्र-मैत्रिणींची नावे लिही

40. तुझ्याजवळ असलेल्या खेळण्यांची नावे लिही

41. तुझ्या मित्र-मैत्रिणीकडे कोण कोणती खेळणी आहेत

42. तुम्ही शाळेच्या जेवणाच्या सुट्टीत काय काय खाता

43. शाळेला जाण्यासाठी लागणाऱ्या चार वस्तूंची नावे लिही

44. तू शाळेत कोण कोणते खेळ खेळतोस

45. शाळेत मिळणाऱ्या कोणत्याही दोन वस्तूंची नावे लिहा

प्रश्न 7: कवितेच्या ओळी पूर्ण कर (प्रत्येकी दोन गुण)

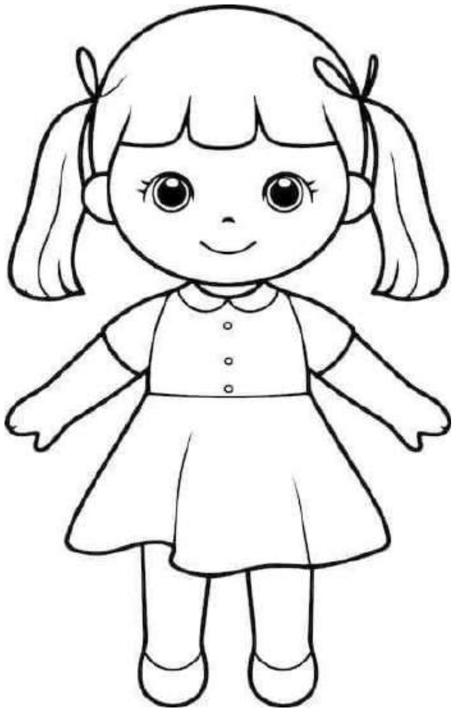
46.

47.

48.

49.

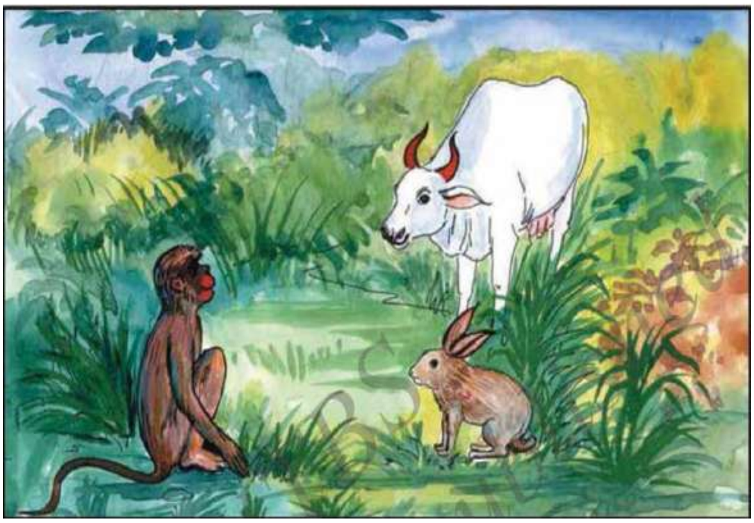
प्रश्न 8: खालील चित्र सुंदर रंगाने रंगव (कोणतेही एक)   (प्रत्येकी चार गुण)

पाठ 4: ससलू वाट चुकला

प्रश्न 1: चित्र पाहा व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

1. या चित्रात किती प्राणी आहेत?
2. या चित्रात कोणकोणते प्राणी आहेत?
3. हे चित्र जंगलाचे आहे. (बरोबर की चूक?)
4. या चित्रातील ससा कोणाशी बोलत आहे?
5. चित्रातील सशाचा चेहरा आनंदी आहे की दुःखी?

प्रश्न 2: योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (प्रत्येकी एक गुण)

6. सशाचे नाव _______ होते.

   (1) बबलु (2) अबलू (3) ससलू (4) डबलू

7. _______ झाडावर माकडांचा कळप राहत होता.

   (1) आंब्याच्या (2) वडाच्या (3) पिंपळाच्या (4) फणसाच्या

8. माकडाच्या पिलाचे नाव _______ होते.

   (1) अबलु (2) जबलू (3) ससलू (4) डबलू

9. ताडोबाच्या जंगलात ससा _______ राहत होता.

(1) ससेवाडीत (2) माकडवाडीत (3) मोरवाडीत (4) गावात

10. ससोबाच्या वडिलांचे नाव ______ होते.

(1) डबलू (2) अबलू (3) ससलू (4) बबलू

प्रश्न 3: खालील वाक्ये चूक (✗) की बरोबर (✓) ते कंसात लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

11. ससलू शांत स्वभावाचा ससा होता. ( )

12. ससलू आईचा फार लाडका होता. ( )

13. ससलू शाळेची वाट चुकला. ( )

14. गाईने ससलूला घरी पोहोचवले. ( )

15. ससलूला पाहून त्याच्या आईला फार आनंद झाला. ( )

प्रश्न 4: खालील प्रश्नांची उत्तरे एक-दोन वाक्यात लिहा. (प्रत्येकी दोन गुण)

16. ससलूला आई दूर खेळायला का जाऊ देत नव्हती?

17. ससलू का रडायला लागला?

18. गाईला ससलूचा पत्ता का माहीत नव्हता?

19. ससलूला घरी कोणी पोहोचविले?

20. ससलूच्या आईने माकडदादाला काय दिले?

21. सरपटत चालणाऱ्या दोन प्राण्यांची नावे लिहा.

22. उड्या मारत चालणाऱ्या दोन प्राण्यांची नावे लिहा.

23. पाण्यात पोहणाऱ्या दोन प्राण्यांची नावे लिहा.

24. सावकाश चालणारे दोन प्राणी कोणते?

25. डुलत डुलत चालणारे दोन प्राणी कोणते?

प्रश्न 5: हे वाक्य कोण म्हणाले ते लिहा. (प्रत्येकी दोन गुण)

26. "ससलू, तू अजून लहान आहेस."

27. "मला माहीत नाही तुझे घर."

28. "रडू नको बाळ."

29. "माझे बाबा, तुला तुझ्या घरी पोहोचवतील."

30. "माझे नाव ससलू."

31. "आम्ही तुमचे उपकार कधीही विसरणार नाही."

32. "ये बाळा, पण रस्ता चुकू नकोस."

प्रश्न 6: अनेकवचन करा. (प्रत्येकी एक गुण)

33. ससा - ______

34. माकड - ______

35. साप - ______

36. गाय - ______

37. माशी - ______

38. म्हैस - ______

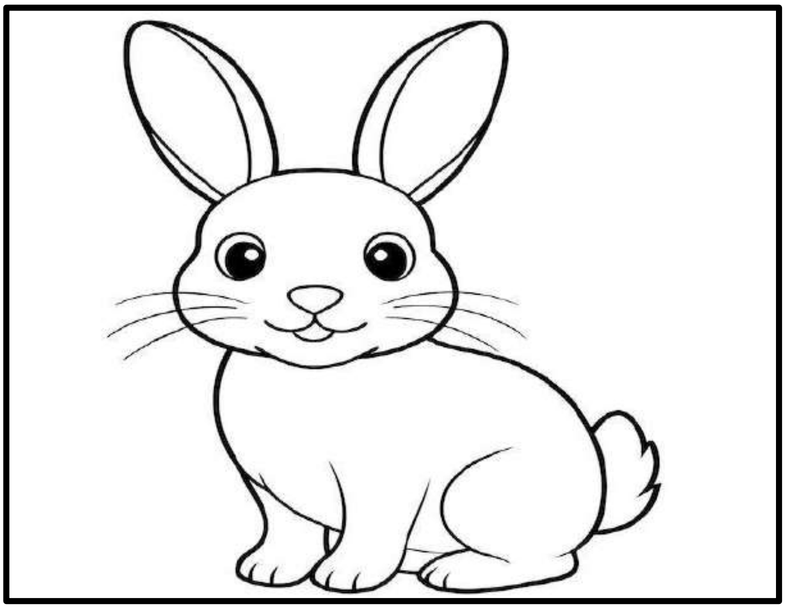
39. हरीण - ______

40. बेडूक - ______

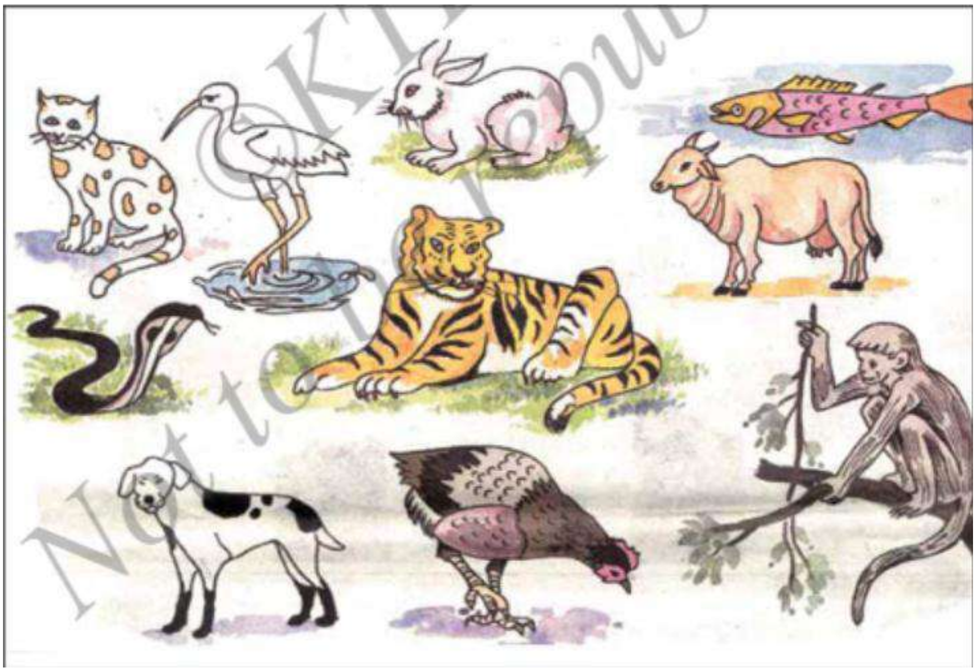
प्रश्न 7: खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी चार गुण)

41. समजा, जत्रेमध्ये तू आणि तुझा मित्र आईपासून चुकलात, तर तुम्ही दोघे काय कराल ते सांगा.

42. खालील चित्र सुंदर रंगांनी रंगवा.

43. चित्रातील प्राण्यांची नावे लिहा. ते कोठे राहतात व काय खातात ते लिहा.

प्राण्यांची नावे	कोठे राहता	काय खातात
मांजर	घरात	उंदीर, दूध

पाठ 5 : गौरव

प्रश्न 1. खालील रिकाम्या जागा योग्य पर्याय निवडून भरा. (प्रत्येकी एक गुण)

1. राजा प्रजेवर खूप ______ करायचा.

   (अ) प्रेम (ब) अन्याय (क) अत्याचार (ड) दुर्लक्ष

2. राजा एका ______ मागे लपून बसला.

   (अ) घरा (ब) देवळा (क) शाळे (ड) झाडा

3. शेतकरी ______ घेऊन त्याच वाटेने चालला होता.

   (अ) घोडागाडी (ब) बैलजोडी (क) कारगाडी (ड) टांगागाडी

4. रस्त्याच्या मधोमध एक ______ जमिनीत रुतला होता.

   (अ) काटा (ब) ओंडका (क) गाडा (ड) दगड

5. म्हातारा डोक्यावर ______ टोपली घेऊन आला.

   (अ) भाजीची (ब) फळांची (क) भाकरीची (ड) चॉकलेटची

6. ______ रागाने पुटपुटला.

   (अ) राजा (ब) मुलगा (क) घोडेस्वार (ड) म्हातारा

7. ______ आजोबांना मदत केली.

   (अ) राजाने (ब) मुलाने (क) घोडेस्वाराने (ड) शेतकऱ्याने

8. दुसऱ्या दिवशी राजा ______ आला.

   (अ) पाठशाळेत (ब) दरबारात (क) घरात (ड) गावात

प्रश्न 2. जोड्या जुळवा. (प्रत्येकी एक गुण)

अ गट	ब गट
9. राजा	(अ) बैलजोडी
10. प्रजा	(ब) न्यायप्रिय
11. शेतकरी	(क) आजोबांना मदत

अ गट	ब गट
12. घोडेस्वार	(ड) लोक
13. म्हातारा	(इ) घोडा
14. मुलगा	(फ) फळांची टोपली

प्रश्न 3. घोड्यावर बसलेल्याला 'घोडेस्वार' म्हणतात, तर खालील यांना काय म्हणतात ते लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

15. बैलगाडी चालविणारा - __________
16. मोटारगाडी चालविणारा - __________
17. विमान चालविणारा - __________
18. टांगा चालवणारा - __________

प्रश्न 4. खालील गोष्टी पाहून तुम्ही काय कराल ते लिहा. (प्रत्येकी दोन गुण) (प्रत्येकी दोन गुण)

19.

सार्वजनिक नळ सुरु असून पाणी वाया जात आहे.

20.

घरामध्ये आई आजारी आहे.

प्रश्न 5. खालील प्रश्नांची उत्तरे एक-दोन वाक्यांत लिहा. (प्रत्येकी दोन गुण)

21. राजाचा स्वभाव कसा होता?
22. राजाला ठेच लागल्यामुळे त्याने कोणता विचार केला?
23. त्या रस्त्यावरून कोण कोण निघून गेले?
24. विद्यार्थ्याने आजोबांना कशी मदत केली?

25. राजाने मुलाचा गौरव कसा केला?

26. 'पुटपुटणे' या शब्दाचा अर्थ काय?

27. या पाठातून तुम्हांला काय शिकायला मिळाले?

28. या पाठात आलेल्या व्यक्तींची नावे लिहा.

प्रश्न 6. खालील चित्र पाहा व चित्रातील व्यक्ती कोण आहे ते लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

प्रश्न 6. खालील अक्षरांवरून शब्द तयार करा. (प्रत्येकी दोन गुण)

36. रा जा रा म न ग र -> ____________________

37. अ क्ष र मा ला -> ____________________

38. म हा ना य क -> ____________________

39. अ ह म दा बा द -> ____________________

40. ज य ना रा य ण -> ____________________

प्रश्न 7. नमुन्याप्रमाणे विरुद्धार्थी शब्द लिहा. नमुना :- सरळ X वाकडे (प्रत्येकी एकगुण)

41. बाहेर X _________
42. पुढे X _________
43. खाली X _________
44. थोडे X _________
45. उठणे X _________
46. चांगले X _________

प्रश्न 8. कोण कोणती कामे करतो ते सांगा. (प्रत्येकी एक गुण)

47. शेतकरी -
48. डॉक्टर -
49. सैनिक -
50. शिंपी -
51. शिक्षक -
52. कुंभार -

प्रश्न 9. अशुद्ध शब्द शुद्ध करून लिहा. (प्रत्येकी एक गुण) (प्रत्येकी एक गुण)

53. बक्षस -> _________
54. गोरव -> _________
55. टेपली -> _________
56. फेरफटाका -> _________
57. बैलजोडि -> _________
58. घोडास्वार -> _________

प्रश्न 10. खालील अक्षरांचा योग्य क्रम जुळवून वाहनांची नावे लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

59. य ल क सा -> _________
60. डा गा डी घो -> _________
61. टा र मो -> _________
62. हा ज ज -> _________
63. मा न वि -> _________
64. डी गा ग आ -> _________

प्रश्न 11. एका शब्दापासून अनेक शब्द बनवा. (प्रत्येकी दोन गुण)

जसे :- बैल, बैलाला, बैलांना, बैलांच्या, बैलाजवळ

65. घोडा -
66. दगड -
67. झाड -
68. राजा -
69. सैनिक -

प्रश्न 12. तुम्ही केलेल्या 5 चांगल्या कामांची यादी करा. (प्रत्येकी चार गुण)

70.

____

____

____

____

____

प्रश्न 13. खालील चित्रात सुंदर रंग भरा (प्रत्येकी चार गुण)

71.

पाठ 6: आपला राष्ट्रध्वज

प्रश्न 1. खालील शब्द जसेच्या तसे लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

1. प्राणाहुनही: __________
2. क्रांतीचा: __________
3. समृद्धीचे: __________
4. चक्रामधुनी: __________
5. ध्वजात: __________
6. प्रिय: __________
7. राष्ट्रध्वज: __________
8. शौर्य: __________
9. त्याग: __________
10. अर्थ: __________

प्रश्न 2. योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (प्रत्येकी एक गुण)

11. राष्ट्रध्वजात __________ रंग आहेत.

    (1) तीन (2) पाच (3) दोन

12. आपल्या राष्ट्रध्वजाला __________ झेंडा म्हणतात.

    (1) भगवा (2) पांढरा (3) तिरंगी

13. राष्ट्रध्वजातील केशरी रंग __________ बाजूला असतो.

    (1) खालच्या (2) वरच्या (3) मधल्या

14. राष्ट्रध्वजातील पांढरा रंग __________ बाजूला असतो.

    (1) मधल्या (2) खालच्या (3) वरच्या

15. राष्ट्रध्वजातील हिरवा रंग __________ बाजूला असतो.

    (1) वरच्या (2) खालच्या (3) मधल्या

16. राष्ट्रध्वजातील अशोक चक्राचा रंग __________ आहे.

    (1) काळा (2) निळा (3) केशरी

प्रश्न 3. जोड्या जुळवा. (प्रत्येकी एक गुण)

'अ' गट	'ब' गट
17. केशरी	a) समृद्धी
18. पांढरा	b) शौर्य
19. हिरवा	c) प्रगती
20. चक्र	d) शांतता

प्रश्न 4. चित्र पाहा व शाळेत साजरे होणारे दिवस लिहा . (प्रत्येकी दोन गुण)

21. ______________________________

22. ______________________________

23. ______________________________

24.____________________________

प्रश्न 5. खालील वाक्ये चुकी (✗) की बरोबर (✓) ते लिहा. (प्रत्येकी एक गुण)

25.आपल्या देशाचे नाव भारत आहे. [ ]

26.राष्ट्रध्वज आपल्याला प्राणाहूनही प्रिय आहे. [ ]

27.15 ऑगस्ट हा प्रजासत्ताक दिन आहे. [ ]

28.राष्ट्रध्वजात पांढरा रंग समृद्धीचे प्रतीक आहे. [ ]

29.तिरंगी झेंडा आपला राष्ट्रध्वज आहे. [ ]

30.आम्हाला राष्ट्रध्वजाचा अभिमान आहे. [ ]

प्रश्न 6. खालील प्रश्नांची एक-दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी दोन गुण)

31.राष्ट्रध्वजात किती व कोणते रंग असतात?

32.राष्ट्रध्वजातील केशरी रंग कोणता बोध देतो?

33.राष्ट्रध्वजातील पांढरा रंग कोणता बोध देतो?

34.राष्ट्रध्वजातील हिरवा रंग कोणता बोध देतो?

35.राष्ट्रध्वजातील चक्रामधून काय समजून घ्यायचे आहे?

36. शाळेत राष्ट्रध्वज कधी फडकावला जातो?

प्रश्न 7. कवितेच्या ओळी पूर्ण करा. (प्रत्येकी दोन गुण)

37.प्राणाहूनही प्रिय असे हा

____

____

पाटावरती मांडा

38.प्रगती, नाही गती वाचूनी

____

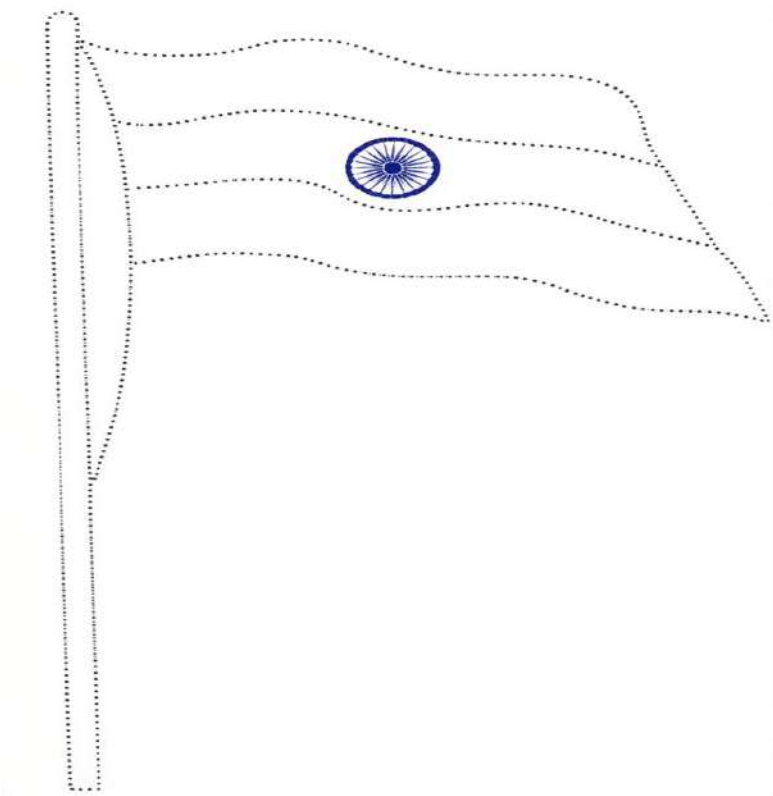
पाटावरती मांडा

प्रश्न 8. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी चार गुण)

39.शाळेत राष्ट्रीय सणांबरोबर कोणकोणते कार्यक्रम साजरे करतात? (कोणतेही चार लिहा.)

40.आपल्या राष्ट्रध्वजाबद्दल चार वाक्ये लिहा.

प्रश्न 9. राष्ट्रध्वजाचे चित्र ठिपके जोडून पूर्ण करा व रंग भरा. (प्रत्येकी चार गुण)

पाठ 7 आणि मी सुधारली

प्रश्न 1 चूक की बरोबर लिहा

1. मिनीने आईच्या कपाटातून पैसे घेतले
2. मिनीने दहा रुपयाचे फुगे आणले
3. दुसऱ्याची वस्तू विचारूनच घ्यावी
4. मिनी ची बाहुली काकूने नेली होती
5. आपण कधीही खोटे बोलू नये

प्रश्न 2 वचन बदला नमुना राजू ने फुगा आणला राजू ने फुगे आणले

6. मयुरीने रुपया घेतला
7. राधाने भावली घेतली
8. रहिम ने नारळ आणला

प्रश्न 3 बहुपर्यायी प्रश्न

9. मिनीने त्या पैशाचे काय आणले पतंग पेन फुगे दोरा
10. मिनीने कोठून पैसे घेतले डब्यातून बाबांच्या पाकिटातून कपाटातून आईकडून
11. मिनी का रडू लागली लाडू मिळाला नाही आईने मार दिला बाहुली मिळाली नाही काका रागावले
12. बाहेरून कोणता आवाज आला लाडू घ्या लाडू फुगे घ्या फुगे बाहुली घ्या भाऊली पतंग घ्या पतंग
13. मिनी ची बाहुली कोणी नेले असे आईने सांगितले मामीने काकीने राधाने राणीने
14. मिनीच्या हातात फुगे पाहून तिच्या आईने काय विचारले कोठून आणलेस घे फुगे कोणी दिले की फुगे केव्हा आणलीस ग फुगे का आणलीस ग फुगे
15. मिनीने फुगे वाल्याकडून किती फुगे आणले तीन पाच दोन चार
16. छत्री शोधत शोधत मिनीच्या घरी कोण आल्या ताई मामी आत्या काकू

प्रश्न 4 नमुन्याप्रमाणे शब्द लिही नमुना खरे खोटे

17. इकडे
18. खाणे
19. आज
20. वर

प्रश्न 5 खालील शब्द वापरून वाक्य लिही उदाहरण शोधत पाहुणे घर शोधत शोधत आले

21. रडत
22. हसत
23. पुन्हा
24. शेजारी

प्रश्न 6 खालील वाक्य कोणी कोणाला म्हटले आहे ते लिही

25. कुठून आणलीस गे फुगे
26. राणीने माझी बाहुली नेलीच कशी
27. आता मी पुन्हा अशी चूक करणार नाही

पाठ 8 आकाशातल्या चंद्रा

प्रश्न 1) अ जोड्या जुळवा

अ	ब
1. चंद्र	समुद्र
2. पोपट	शाळा
3. मासा	आकाश
4. मोर	पेरू
5. ताई	जंगल

ब खालील शब्द नमुन्याप्रमाणे लिही

नमुना : - हसणे हसायला

6. बोलणे ________________

7. पोहणे ________________

8. नाचणे ________________

9. वाचणे ________________

प्रश्न 2 खालील बहुपर्यायी प्रश्नातील योग्य उत्तर शोधून लिही

10. आकाश म्हणजे काय माती आभाळ पाणी सृष्टी

11. पोहायला कोणाकडून शिकावे असे वाटते पक्षी माणसाकडून मासा उंट

12. जंगल म्हणजे काय अरण्य पाणी जमीन घर

13. समुद्र म्हणजे काय नदी तळे सागर ओढा

14. चंद्र कोठे असतो जमीन घरात जंगल आकाश

15. मोराकडून कसे नाचायला शिकावे छान छान थुई थुई खूप खूप गोड गोड

16. हसायला कोण शिकविते चंद्र सूर्य तारे जमीन

17. गोड बोलायला कोण शिकविते चंद्र मोर पोपट ताई

18. वाचायला कोण शिकविते ताई मामा मामी पो पट

19. चंद्र हसायला कसे शिकवितो गोड गोड खूप खूप छान छान काहीच नाही

20. मासा कोठे राहतो जमिनीवर पाण्यात आकाशात झाडावर

प्रश्न 3 समानार्थी शब्द लिही

21. आकाश ________________

22. जंगल ________________

ब विरुद्धार्थी शब्द लिही

23. गोड ________________

24. नवीन ________________

25. काळा ________________

पाठ 9 मित्र धर्म

प्रश्न 1 रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा

1. कासव मध्ये राहत होते
2. ची पाठ कठीण होती
3. ने झडप घालून कासवाला पकडले
4. कासवाला पाण्यात फेकण्यास ने सांगितले
5. आपल्या दोष देत वाघ निघून गेला
6. वाघाने कासवाच्या पाठीत खूप असण्याचा प्रयत्न केला

प्रश्न 2 बहुपर्यायी प्रश्न

7. मैत्री कोण कोणाची होती कावळा मांजर वाघ सिंह माकड कासव उंट बैल
8. कासव कोठे राहत होते नदीत तलावात समुद्रात झाडावर
9. कासवाची चाल कशी होती वेगाने जोरात संथ धावत
10. माकड कोठे जाऊन लपले झाडावर दगडावर चंद्रावर पाण्यावर
11. वाघाने कासवाला कोठे फेकून दिले झाडावर जमिनीवर पाण्यात आकाशात
12. कासवाला पाण्यात फेकण्यास कोणी सांगितले पो पटाने हरिण वाघ माकड

प्रश्न 3कोण कोठे राहतो उदाहरणार्थ माकड झाडावर

13. चिमणी ______________

14. मुंगी ______________

15. उंदीर ______________

16. माणूस ______________

प्रश्न 4बहुपर्यायी प्रश्न

17. म्हशीच्या पिल्लास काय म्हणतात पाडस रेडकू करडू छा वा
18. सिंहाच्या पिल्लास काय म्हणतात रेडकू करडू छा वा वासरू
19. हरिणाच्या पिल्लास काय म्हणतात पाडस वासरू कोकरू छा वा
20. गाईच्या पिलास काय म्हणतात वासरू पाडस कोकरू शिंगरू

पाठ 10 त्यांचे होईल कल्याण

प्रश्न 1 बहुपर्यायी प्रश्न

1. संगे म्हणजे काय

   अ) मन ब) सोबत क) एकटा ड) नाही

2. कल्याण म्हणजे काय

   अ) वाईट ब) चांगले क) भले बोल ड) भांडण

3. चित्त या शब्दाचा अर्थ

   अ) डोळा ब) राग क) मन ड) संगे

4. कसे बोलू नये

   अ) चांगले ब) वारंवार क) खोटे ड) शांत

5. दिसेल ते______________ नये

   अ) मागावे ब) मागू क) पाहिजे ड) पाहू

प्रश्न 2 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

6. फार काय खाऊ नये?
7. अनवाणी काय करू नये?
8. कोणा संगे काय करू नये?
9. केव्हा धावू नये?
10. कोणा काय देऊ नये?

प्रश्न 3 नमुन्याप्रमाणे गाळलेल्या जागा भरा

नमुना :- ट____ र = टक्कर

11. न _____ ल
12. च _____ ल
13. अ _____ ल
14. ग _____ त
15. छ _____ र

प्रश्न 4 चांगली व वाईट सवय ओळखून लिही

16. सर्वांच्या बरोबर भांडण करणे
17. पायात चप्पल घालून चालणे
18. नेहमी खरे बोलणे
19. खूप गोड खाणे
20. दिसेल ते न मागणे

प्रश्न 5 विरुद्धार्थी शब्द लिही

21. वाईट
22. खोटे

पाठ 11 जिद्द

प्रश्न 1अ खालील प्रश्नांना उत्तरे लिहा

1. अपंग दिन केव्हा साजरा करतात?
2. अपंग कोणाला म्हणतात?
3. रमेश आपल्या बाबासोबत कोठे गेला होता?
4. स्पर्धाची तयारी कशी केली होती?
5. पठाणंगणावर कोणत्या स्पर्धा घेण्यात आल्या होत्या?
6. स्पर्धेमध्ये भाग घेणारे कसे होते?
7. स्पर्धेत हात नसलेली मुले कशाने चित्रे काढत होती?
8. तुम्ही कोण कोणत्या स्पर्धा पाहिल्या आहात?
9. रमेश थक्क का झाला?
10. रमेशचे बाबा रमेशला काय म्हणाले?

ब. शब्द नमुन्याप्रमाणे लिही नमुना कुबडी कुबड्या

11. पाटी
12. वाटी
13. गोट्या
14. लाटी
15. चिमणी
16. टोपी
17. गाडी

प्रश्न 2 जोड्या जुळवा

18. अपंग दिन 15 ऑगस्ट
19. स्वातंत्र्य दिन 3 डिसेंबर
20. गांधी जयंती लंगडा
21. अपंग 14 नोव्हेंबर
22. बालदिन 2 ऑक्टोबर

प्रश्न 3 कंसातील शब्द वापरून समानार्थी शब्द लिही

(कर , पांगळा, दिवस , आंधळा , फरफऱ्या)

23. दिन
24. हात
25. अंध
26. पंगु
27. पताका

प्रश्न 4 चित्रे पाहून जोड्या जुळवा

28. विटी दांडू
29. क्रिकेट
30. सापशिडी
31. लगोरी
32. हॉकी

प्रश्न 5 बहुपर्यायी प्रश्न

33. ______________ अपंग दिन साजरा करतात

अ) 15 ऑगस्ट ब) 3 डिसेंबर क) 2 ऑक्टोंबर ड) 14 नोव्हेंबर

34. शाळेच्या पटांगणावर______________ घातला होता

अ) मंडप ब) बाजार क) सभा ड) तंबू

35. रमेश______________ थक्क झाला

अ) कुबड्याच्या शर्यती ब) तीन चाकी सायकल शर्यत
क) तोंडामध्ये ब्रश धरून चित्र काढणे ड) क्रिकेट पाहताना

36. पायाने अधू असलेली मुले कोणती शर्यतीत भाग घेतला होता

अ) कोंबड्यांच्या शर्यतीत ब) फुटबॉल

क) तीन चाकी सायकल   ड) हॉलीबॉल

37. अपंग आनंदी का असतात

अ) मन खंबीर व जिद्दीमुळे   ब) खेळ खेळता येत नाहीत

क) बसून काम करता येत नाही   ड) लोक करुणा दाखवितात

प्रश्न 6 चूक की बरोबर सांगा

38. अंध मुले क्रिकेट खेळतात

39. कुबड्या घेऊन अपंग धावतात

40. पाय नसलेल्या अपंगाची तीन चाकी सायकल स्पर्धा होत्या

पाठ 12 कोकणचा राजा

प्रश्न 1 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

1. कोकणचा राजा कोण?
2. कोकणचा राजा काय खेळत आहे
3. रंगाची उधळण केव्हा केली जाते
4. या कवितेत मोराला काय म्हटले आहे
5. पक्षांचा राजा कोण
6. आंब्याच्या पानात कोण लपून बसतो?
7. मोर कसा नाचतो
8. आभाळाचा रंग कसा आहे?
9. उंच सोहळा कोण बोलत आहे?
10. कृष्ण कोणता खेळ खेळत आहे

प्रश्न 2 कवितेतील लय बौद्ध शब्द शोधा नमुना गळतो खेळतो

11. ________ _______
12. ________ _______

प्रश्न 3 खालील चित्रे ओळखून नावे लिहा

13.
14.

प्रश्न 4 जोड्या जुळवा

15. कोकणचा राजा	मोर
16. निळे	वनी
17. राष्ट्रीय पक्षी	झिम्मा खेळतो
18. आंब्याचा	आभाळ
19. बाळराजा	रस
20. आंबा	कृष्ण

प्रश्न 5 बहुपर्यायी प्रश्न

21. फुलाचा राजा कोण आहे

अ) गुलाब ब) मोगरा क) कमळ ड) झेंडू

22. फळाचा राजा कोण आहे

अ) केळी ब) आंबा क) पेरू ड) फणस

23. प्राण्याचा राजा कोण आहे

अ) वाघ ब) हत्ती क) सिंह ड) हरण

24. पक्षाचा राजा कोण आहे

अ) कावळा ब) पोपट क) मोर ड) चिमणी

25. आंबा पिकल्यानंतर काय गळतो

अ) दूध ब) रस क) चिक ड) मध

26. पायात पैंजण कोण घातला आहे

अ) आंबा ब) मोर क) कृष्ण ड) कोकिळा

प्रश्न 6 कवितेच्या ओळी पूर्ण करा

27. आंबा पिकतो
28. जगताचा राजा
29. कोकणचा राजा बाई
30. पायी पैंजण
31. निळया आभाळी

प्रश्न 6 थोडक्यात उत्तरे सांगा

32. तू खाल्लेल्या फळांची नावे सांग
33. पाळीव प्राण्यांची नावे सांग
34. तुझ्या परिसरातील पक्षांची नावे सांग
35. तू पाहिलेल्या झाडांची नावे सांग

पाठ 13 परोपकारी गरुड

प्रश्न 1 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

1. पूर्वी लोक कसा प्रवास करत असत?
2. कोणत्या पक्षाचा करून स्वर ऐकू येत होता?
3. गरुड कोठे अडकलेला होता?
4. गरुड कोठे उडून गेला?
5. प्रवाशाला कशाचा त्रास होत होता?
6. घामाच्या धारा केव्हा वाहू लागल्या?
7. भला मोठा साप कुठून आला?

प्रश्न 2 रिकाम्या जागा भरा

8. प्रवासाच्या अंगातून धारावाहू लागल्या
9. प्रवासी शोधू लागला
10. प्रवासी घराच्या जाऊन बसला
11. प्रवाशांनी डोक्यावरील काढले
12. कौलावरून सळसळत आला
13. परोपकाराची फेड केली
14. प्रवाशाने चे प्राण वाचविले
15. गरुड आणि पायात पकडला
16. प्रवाशांनी आभार मानले
17. अति वेगाने भिरभिरत प्रवाशाच्या दिशेने आला

प्रश्न 3 ही बहुपर्यायी प्रश्न

18. पूर्वीच्या काळी लोक प्रवास करीत होते बस बैलगाडी रेल्वे पायी
19. गरुड पक्षाचा आवाज कसा ऐकू येत होता काव काव मीठू मीठू करून स्वर चिव चिव
20. गरुड कोठे अडकला होता घरट्यात झुडपात झाडावर पिंजऱ्यात
21. झुडपात गरुडाचे काय अडकले होते पाय व पंख डोके शेपूट चोच
22. प्रवासी गरुडाला काय म्हणाला मी तुला मारतो मी तुला मदत करतो सूट घेतो पाण्यात सोडतो
23. प्रवासी खूप थकला होता खूप उन्हामुळे खूप पावसामुळे खूप थंडीमुळे खराब रस्त्यामुळे

प्रश्न 4 नमुन्यात दाखवल्याप्रमाणे करा

नमुना :- गरुड घार कावळा चिमणी पोपट = पक्षी

24. गाय शेळी घोडा बैल
25. द्राक्षे आंबा संत्रे पेरू
26. वाटाणे मसूर हरभरा चवळी
27. वांगे टोमॅटो भेंडी गवार
28. बस ट्रक कार टेम्पो
29. पॅन्ट शर्ट टाय पट्टा
30. वाघ हत्ती हरण चित्ता

प्रश्न 5 एक-दोन वाक्यात उत्तरे लिहा

31. लोकांना आपला प्रवास पायीच का करावा लागत असे
32. प्रवाशाने गरुडाला काय म्हटले
33. घामाच्या धारा केव्हा वाहू लागल्या
34. गरुड प्रवासाच्या दिशेने परत कसा आला
35. गरुडाचे आभार कोणी मांडले
36. गरुड प्रवासाच्या दिशेने का आला
37. गरुड प्रवासाच्या दिशेने वेगात येण्याचा प्रवासाच्या मनात काय आले

प्रश्न 6 शब्दखेळ

ताजमहल या शब्दांमध्ये खालील शब्द लपलेले आहेत ताज महल ताल असे शब्द खाली दिलेल्या शब्दातून शोधून लिही

38. राजकमल
39. भारत माता
40. करण सिंह

पाठ 14 गाडी आली गाडी आली

प्रश्न 1 शब्दसमूहास एक शब्द द्या

1. कोबी भेंडी फ्लावर गवार=
2. केळी संत्री पेरू आंबा=
3. बस जी ट्रक ट्रॅक्टर=
4. गाय म्हैस बैल कुत्रा=
5. वाघ सिंह चित्ता लांडगा=
6. मुंगी झुरळ ढेकूण डास=

प्रश्न 2 खाली दिलेल्या शब्दापासून प्रत्येकी दोन शब्द बनवा

7. न =
8. ब =
9. क =
10. म =

प्रश्न 3 योग्य पर्याय निवडून प्रश्नांची उत्तरे लिहा

11. संत्री कोठून आणली

    अ) बेळगाव ब) हुबळी क) चिकोडी ड) कुर्ग
12. आत्रीहून आणलेल्या फळाचे नाव काय

    अ) आंबा ब)चिकू क) पेरू ड)द्राक्षे
13. केळीची गाडी कोणत्या गावाहून आणली

    अ) अथनी ब) रायबाग क)बेळगाव ड) निपाणी
14. जास्त नारळ मिळण्याचे ठिकाण कोणते

    अ) कुर्ग ब) कारवार क) कोल्हापूर ड) संकेश्वर
15. बेळगावचा प्रसिद्ध खाद्यपदार्थ

    अ) बासुंदी ब) पेढे क) कुंदा ड) चिवडा

प्रश्न 4 खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा

16. पळण्यास काय सांगितले आहे?
17. गाडीला केव्हा धक्का मारा असे म्हटले आहे?
18. कुर्गहून काय आणले आहे?
19. द्राक्ष कुठून आणली?
20. रायबाग हुन केळी कशी आणली?
21. आपण कोणत्या जिल्ह्यात राहतो?
22. गाडीला धक्का का मारला?

प्रश्न 5 खालील कवितेच्या ओळी पूर्ण करा

23. गाडी आली कुर्गहुन
24. गाडी आली अथणीहुन
25. गाडी आली रायबागहुन
26. गाडी आली कारवारहुन
27. गाडी आली बेळगावहून

प्रश्न 6 खालील प्रश्नांची दोन तीन वाक्यात उत्तरे लिहा

28. नारळ व नारळाच्या झाडाचे उपयोग लिहा
29. खोबरे घालून तुझी आई कोण कोणते खाद्यपदार्थ करते? त्या पदार्थाची नावे लिही

पाठ 15 गोड सारंगी

प्रश्न 1 कठीण शब्दांचे अर्थ लिहा

1) सारंगी

2) समारोप

3) सुमधुर

4) निश्चित

प्रश्न 2 चूक की बरोबर लिहा

5) सारंगी वादकाला पाहून गावकरी ना खुश झाले [.]

6) भोलाने सारंगी नदीत टाकली [.]

7) पोलाने सारंगी चाटून बघितली [.   ]

8) रात्र झाल्यामुळे सर्व लोक देवळात झोपले [.   ]

प्रश्न 3 रिकाम्या जागा भरा

9) रात्री देवळाच्या बसून त्याने सारंगी वाजवली

10) भोलाने सारंगी चाटली

11) त्याने रागाने सारंगी टाकली

12) आवाज ऐकून गावकरी खुश झाले

प्रश्न 4 जोड्या जुळवा

13)

प्रश्न 5 घर घरोघरी याप्रमाणे खालील शब्द तयार कर

18) गाव ___________________

19) देश ___________________

20) दार ___________________

21) क्षण ___________________

22) पद ___________________

23) गल्ली ___________________

प्रश्न 6 खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा

24) गावकरी का खुश झाले?

25) भोला कोणाजवळ जाऊन बसला?

26) गावकऱ्यांनी संगीतवादकास कोणती विनंती केली?

27) लोक देवळात का झोपले?

28) भोलाने रागाने सारंगी कोठे टाकली?

29) भोलाने कशाची चव घेतली?

पाठ16 चला चला रे

प्रश्न 1 योग्य पर्याय निवडून उत्तरे लिहा

1. चला चला रे या कवितेचे कवी कोण?

   अ) गोविंद केळकर ब) कुसुमाग्रज क) दरा बेंद्रे ड) बालकवी

2. पतंगासाठी लागणारा खास दोरा

   अ) रील ब) मांजा क) शेपूट ड) सुतळी

3. पतंगाला वरती कोण येतो

   अ) ऊन ब) पाऊस क) वारा ड) प्रकाश

4. मुले पतंगाचा खेळ कोठे खेळत आहेत

   अ) नदीकाठी ब) घरावर क) शेतात ड) घरासमोर

प्रश्न 2 खालील शब्दाचे प्रासबद्ध शब्द लिहा

5. खेळूया ____________________
6. होऊ ____________________
7. सुंदर ____________________
8. नाचूया ____________________
9. सुखाचा ____________________

प्रश्न 3 विरुद्धार्थी शब्द लिहा

10. सुख ____________________
11. हसणे ____________________
12. गोंधळ ____________________
13. जाणे ____________________
14. वर ____________________
15. सुंदर ____________________

प्रश्न 4 समानार्थी शब्द लिहा

16. वारा ____________________
17. नाच ____________________
18. दिवस ____________________
19. सर्व ____________________
20. ढग ____________________
21. मुलगा ____________________

प्रश्न 5 खालील शब्दापुढे या हे अक्षर जोडून शब्द पुन्हा लिहा उदाहरणार्थ खेळ खेळूया

22. सोड ____________________
23. नाच ____________________
24. लाव ____________________
25. हासं ____________________
26. पळ ____________________

प्रश्न 6 **कंसातील शब्दांचा उपयोग करून रिकाम्या जागा भरा**

(गरगर जुई जुई छुम छुम टन टन)

27. गिरकी घेऊ ____________________
28. नाच करू ____________________
29. झोके घेऊ ____________________
30. उड्या मारू ____________________

प्रश्न 7 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

31. मुले कशासाठी चालली आहेत?
32. पतंगास वर कोण येतो?
33. सुट्टीचा दिवस सुखाचा का वाटतो?
34. मुले कशी नाचत आहेत?
35. आपण सगळे कसे राहू या?
36. तुम्ही कोण कोणते खेळ खेळता यादी करा
37. पतंगाचे चित्र काढून रंगवा

पाठ 17 निरोगी शरीर

प्रश्न 1 चूक की बरोबर लिहा

1. शिरीष चांगल्या गुणांनी पास झाला
2. जोसेफने काकूला साखर दिली
3. आपण दररोज व्यायाम करावा
4. आपण गोळया चॉकलेट जास्त खाऊ नये

प्रश्न 2 खालील वाक्यातील अधोरेखित केलेल्या शब्दांचे विरुद्धार्थी शब्द लिहा

5. भुकेपेक्षा दोन घास जास्त खावेत
6. सुधाकर घाईघाईत येतो
7. राम खूप श्रीमंत होता
8. श्रावणी प्रामाणिक मुलगी आहे
9. नेहमी सत्य बोलावे

प्रश्न 3 रिकाम्या जागा भरा

10. विश्रांती घेतल्यामुळे येत नाही
11. दररोज घासले पाहिजेत
12. आपले शरीर नेहमी ठेवावे
13. रस्त्यावरचे पदार्थ खाऊ नयेत
14. सुधाकर चा स्पर्धेत पहिला नंबर आला
15. व्यायाम केल्यामुळे अन्न चांगले होते

प्रश्न 4 योग्य पर्याय निवडून प्रश्नांची उत्तरे लिहा

16. विनायकचा कोणत्या स्पर्धेत पहिला नंबर आला कबड्डी खो-खो कॅरम कुस्ती
17. ही एक पालेभाजी आहे आंबा बटाटा कडीपत्ता अंबाडा
18. ही फळभाजी कच्ची खातात पेरू कलिंगड शेपू काकडी
19. हे एक आंबट गोड फळ आहे सफरचंद द्राक्षे बीटरूट सीताफळ

प्रश्न 5 खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या

20. आपण दररोज केव्हा उठावे असे आई सांगते?
21. दररोज लवकर उठून काय करावे?
22. आपण कोणता आहार घेतला पाहिजे?
23. शरीराला विश्रांती कशासाठी द्यावी?
24. स्पर्धेत नंबर मिळवण्यासाठी तू काय करशील?
25. सुधाकर च्या घरी कोण कोण आले?
26. मुलांनी कोणता निश्चय केला?
27. सुधाकर चा कोणत्या स्पर्धेत पहिला नंबर आला?
28. व्यायाम केल्याने काय फायदा होतो

पाठ 18 आणखीन कोण

प्रश्न 1 योग्य पर्याय निवडून प्रश्नांची उत्तरे द्या

1. हे जमिनीवर धावणारे वाहन आहे बस जहाज विमान होडी
2. हे आकाशातून उडणारे वाहन आहे विमान रिक्षा कार बैलगाडी
3. पाण्यावर तरंगणारे वाहन आहे घोडागाडी जीप बस जहाज
4. जास्त प्रवासी घेऊन जाणारे वाहन कार बस रिक्षा आगगाडी

प्रश्न 2 गटात न जुळणारा शब्द लिहा

5. आंबा पेरू गुलाब केळी
6. मुंगी माशी दास हरीण
7. कॉम्प्युटर टीव्ही रेल्वे पंखा
8. रॉकेट रिक्षा बस स्कूटर
9. कावळा मनुष्य चिमणी पोपट

प्रश्न 3 खालील कठीण शब्दाचे अर्थ लिहा

10. कीटक
11. पेट्रोल
12. कॉम्प्युटर
13. फोन
14. सौरशक्ती

प्रश्न 4 जोड्या जुळवा

15.	मनुष्य	डिझेल
16.	जिप	विद्युत
17.	स्कूटर	धान्य
18.	सौरचूल	पेट्रोल
19.	टीव्ही	सौरऊर्जा

प्रश्न 5 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

20. फळे भाज्या व धान्यावर कोण कोण जगते?

21. डिझेलवर चालणारी दोन वाहने लिहा?

22. पेट्रोलवर चालणारी दोन वाहने लिहा?

23. चार चाकी वाहनांची दोन नावे लिहा?

24. सौरशक्तीवर कोण कोण जगते चालते?

25. खेड्यातील लोक ओझे वाहून येण्यासाठी कशाचा उपयोग करतात?

प्रश्न 6 दिलेल्या वाहनांची विभागणी करा

26. जहाज बोट पाणबुडी रॉकेट रिक्षा बस विमान स्कूटर मोटार कार बैलगाडी घोडा गाडी सायकल

क्र. सं.	जमिनीवरून वाहणारी वाहने	आकाशात उडणारी वाहने	पाण्यात चालणारी वाहने

प्रश्न 7 खाली दिलेल्या चौकटीत भाज्या पक्षी व वाहनांची नावे लपलेली आहेत ती शोधून लिहा

27.

ब	स	प	ड	व	ळ	य	पो
मै	ना	का	क	डी	घा	री	प
झ	ची	म	मी	स्कु	र	क्षा	ह
का	र	मो	वि	ट	गी	धा	ड
मे	थी	र	मा	र	र	के	ट
पा	ल	क	न	आ	ग	गा	डी

पाठ 19 खेळ खेळूया लंगडीचा

प्रश्न 1 रिकाम्या जागा भरा

1. लताने काठीने मैदान आखले
2. सुरेश लंगडी घालत होता
3. शहीद ने लताला बाद केले
4. शाळा सुटण्याची झाली
5. अनुताई ना घेऊन मैदानावर गेल्या
6. रेशमाने ला बाद केले
7. शेवटपर्यंत आऊट झाली नाही

प्रश्न 2 जसे आपण मुलांचा गट म्हणतो त्याप्रमाणे खालील शब्दांना काय म्हणतात

8. पक्षांचा ____________________________
9. फुलांचा ____________________________
10. द्राक्षांचा ____________________________
11. धान्याची____________________________
12. माणसांची ____________________________
13. चाव्यांचा ____________________________
14. केळांचा____________________________

प्रश्न 3 जोड्या जुळवा

15. कॅरम	दांडू
16. बुद्धिबळ	बॉल
17. विटी	राजा
18. बॅट	कवड्या
19. काचा	सोंगट्या

प्रश्न 4 विरुद्धार्थी शब्द लिहा

20. लहान ___________________________
21. आत ___________________________
22. वर ___________________________
23. शेवट ___________________________
24. हरणे ___________________________

प्रश्न 5 खालील शब्द दिलेल्या नमुन्याप्रमाणे लिहा

(नमुना :- मुलगा - मुले - मुलांना - मुलांचा)

25. मुलगी ___________________________
26. फुल ___________________________

प्रश्न 6 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा

27. शिक्षिकेचे नाव काय होते?
28. त्यांनी कोणता खेळ खेळण्यास सांगितले?
29. लताने मुलींचे किती गट केले?
30. लंगडी घालण्यास कोणी सुरुवात केली?
31. महेश ला कोणी आऊट केले

प्रश्न 7 दोन तीन वाक्यात उत्तरे लिहा

32. रेशमाचे सर्वांनी कौतुक का केले?
33. अनुताईने खेळाबद्दल मुलांना कोणते विचार सांगितले?

पाठ:1 प्रार्थना

(उत्तर पत्रिका)

प्रश्न 1: चित्रासमोर कंसात दिलेले योग्य शब्द शोधून लिहा.

- **चित्र १ :(चंद्र)** शशी
- **चित्र २ :(देव)** देव
- **चित्र ३ :(फूल)** सुमन
- **चित्र ४ :(सूर्य)** रवी
- **चित्र ५ :(समुद्रकिनारा)** समुद्र
- **चित्र ६ :(पक्षी)** पाखरे
- **चित्र ७ :(पर्वत)** डोंगर
- **चित्र ८ :(झाड)** वृक्ष

प्रश्न 2: 'अ' गट व 'ब' गट यांच्या योग्य जोड्या जुळवा.

अ गट	योग्य जोडी (ब गट)
9. सुमन	ड. फूल
10. शशी	ग. चंद्र
11. रवी	फ. सूर्य
12. पाखरे	क. पक्षी
13. माया	ब. प्रेम
14. लेकरे	ह. मुले
15. वृक्ष	अ. झाड

अ गट   योग्य जोडी (ब गट)

16. पिता इ. वडील

प्रश्न 3: कंसातील योग्य अक्षर वापरून अर्थपूर्ण शब्द बनवा.

17. स **क** स (पौष्टिक आहार : अर्थ)
18. न **म** न (नमस्कार : अर्थ)
19. म **ल** म (जखमेवर लावायचे औषध : अर्थ)
20. क **णि** क (गव्हाचे पीठ : अर्थ)
21. ज **हा** ज (पाण्यावर चालणारे वाहन : अर्थ)
22. क **ड** क (कठीण : अर्थ)
23. न **य** न (डोळा : अर्थ)
24. टो **मॅ** टो एक लाल : अर्थ)फळभाजी(
25. वा **ळ** वा (एका गावाचे नाव : अर्थ)
26. सा **मो** सा (एक खाद्यपदार्थ : अर्थ)

प्रश्न 4: खालील शब्दांसाठी योग्य जोडशब्द लिहा.

27. फुले - **फळे**
28. घर - **दार**
29. पाला - **पाचोळा**
30. लपत - **छपत**
31. चहा - **पाणी**
32. काम - **धंदा**
33. हसत - **खेळत**
34. मीठ - **भाकर**

35. धर - **पकड**

36. मुले - **बाळे**

प्रश्न 5: खालील वाक्ये चूक की बरोबर ते लिहा.

37. आम्हा सर्वांचा पिता देव आहे. **बरोबर**

38. देव सर्वावर सारखी माया करत नाही. **चूक**

39. आपण देवाला नमन करावे. **बरोबर**

40. आपण कमी शिकले पाहिजे. **चूक**

41. आपण मनामध्ये प्रेम ठेवावे. **बरोबर**

प्रश्न 6: खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

42. **प्रश्न:** आम्ही कोणाची लेकरे आहोत?

उत्तर: आम्ही देवाची लेकरे आहोत.

43. **प्रश्न:** देव सगळ्यांवर कशी माया करतो?

उत्तर: देव सगळ्यांवर सारखी माया करतो.

44. **प्रश्न:** लेकरांनी देवाकडे कोणती मागणी केली आहे?

उत्तर: खूप शिकावे, काम करावे आणि मनात प्रेम ठेवावे, ही मागणी लेकरांनी देवाकडे केली आहे.

45. **प्रश्न:** सर्वांचा पिता कोण?

उत्तर: सर्वांचा पिता देव आहे.

46. **प्रश्न:** देवाचे घर कोठे आहे?

उत्तर: दाही दिशा हे देवाचे घर आहे.

47. **प्रश्न:** देवाची कोण कोण लेकरे आहेत?

उत्तर: आम्ही सर्व देवाची लेकरे आहोत.

प्रश्न 7: कवितेच्या ओळी पूर्ण करा.

48. अजाण आम्ही तुझी **लेकरे** तू सर्वांचा पिता,
प्रेमाने तुज नमितो गातो तुझ्या **गुणांच्या** कथा.

49. चंद्रसूर्य हे तुझेच देवा तुझी **गुरे**, वासरे.
तुझीच शेते, सागर, डोंगर, फुले, फळे, **पाखरे**.

50. अनेक नावे तुला तुझी रे दाही **दिशा** घर,
करिशी देवा सारखीच तू **माया** सगळ्यांवर.

51. खूप शिकावे काम करावे **प्रेम** धरावे मनी,
हौस एवढी पुरवी देवा हीच एक **मागणी**.

प्रश्न 8: सविस्तर उत्तरे लिहा.

52. **दहा दिशांची नावे लिहा.**

- पूर्व
- पश्चिम
- उत्तर
- दक्षिण
- आग्नेय
- नैऋत्य
- वायव्य
- ईशान्य
- वर
- खाली

53. **खालील चित्रात सुंदर रंग भरा.**

पाठ:2 वृक्षप्रेम

(उत्तर पत्रिका)

प्रश्न 1.खालील शब्द जसेच्या तसे लिहा :

1. निसर्ग **निसर्ग**
2. जास्वंदी **जास्वंदी**
3. आदर्श **आदर्श**
4. खड्डा **खड्डा**
5. प्रसिध्द **प्रसिध्द**
6. प्रेम **प्रेम**
7. दुर्दशा **दुर्दशा**
8. निश्चय **निश्चय**
9. सार्थक **सार्थक**
10. आयुष्य **आयुष्य**

प्रश्न 2 योग्य पर्याय :निवडून रिकाम्या जागा भरा.

11. जग्गूचे वडील थोड्या वेळाने **बागेत** आले.
12. जग्गूने **रोपांचा** नाश केला.
13. जग्गूने **जास्वंदीची** फांदी लावली.
14. जग्गूच्या वडीलांना **निसर्गाचे** फार वेड होते.
15. जग्गूच्या वडीलांची बाग गावात **आदर्श** बाग म्हणून प्रसिद्ध होती.

प्रश्न 3 जोड्या जुळवा.

नं. अ गट ब गट

16. आदर्श इ. बाग

17. रोप ड. देखभाल

18. जास्वंदी ब. फुले

19. झाडे लावा क. झाडे जगवा

20. पालवी अ. नवीन पाने

प्रश्न 4 :खालील वाक्ये चूक [☐]की बरोबर [☐✔] ते कंसात लिहा.

21. जग्गू व त्याचे मित्र संध्याकाळी मैदानात फिरत होते. [☐]
22. मुलांनी झाडाची फळे तोडली. [☐]
23. जग्गूने फणसाचे रोप लावले. [☐]
24. वडीलांना घेऊन जग्गू बागेत गेला. [✔☐]
25. झाडांना जीव नसतो. [☐]
26. वडीलांनी जग्गूला शाबासकी दिली. [✔☐]
27. रोपांची वाढ पाहून वडीलांना आनंद झाला. [✔☐]
28. जग्गूने लावलेल्या झाडाला गोड फळे लागली. [☐]
29. जग्गूने आपली चूक कबूल केली. [✔☐]
30. झाडे लावा झाडे जगवा. [✔☐]

प्रश्न 5 खालील दोन्ही चित्रांचे निरीक्षण करा व उत्तरे लिहा.

31. **पहिल्या चित्रात मुले कोणते वाईट कृत्य करत आहेत?**

उत्तरपहिल्या चित्रात मुले झाडांच्या फांद्या तोडत आहेत आणि रोपांचा नाश :
.करत आहेत

32. **दुसऱ्या चित्रात मुले कोणते चांगले काम करत आहेत?**

उत्तरदुसऱ्या चित्रात मुले नवीन रोपे लावत आहेत आणि झाडांना पाणी घालत :
.आहेत

33. **दोन्ही चित्रांपैकी मुलांचे कोणते वागणे योग्य आहे?**

उत्तर.दोन्ही चित्रांपैकी दुसऱ्या चित्रातील मुलांचे वागणे योग्य आहे :

34. **कोणत्या चित्रातून 'वृक्ष प्रेम' दिसून येते?**

उत्तर दुसऱ्या चित्रातून :'वृक्ष प्रेम' दिसून येते.

35. **या दोन्ही चित्रांवरून कोणता महत्त्वाचा संदेश मिळतो?**

उत्तरझाडे लावा" या दोन्ही चित्रांवरून :, झाडे जगवा.हा महत्त्वाचा संदेश मिळतो "

प्रश्न 6.: खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

21. **जग्गूच्या वडीलांनी जग्गूला काय बजावले होते?**

उत्तरबागेतील कुठल्याही झाडाला हात लावायचा नाही :, असे वडिलांनी जग्गूला बजावले होते.

22. **जग्गू व त्याच्या मित्रांनी बागेत काय केले?**

उत्तरआणि जग्गू व त्याच्या मित्रांनी खेळण्याच्या ओघात झाडांच्या फांद्या तोडल्या :
-१०सुमारे १२ रोपांचा नाश केला.

23. **जग्गूच्या वडीलांना वाईट का वाटले?**

उत्तर.बागेतील रोपांची झालेली दुर्दशा पाहून जग्गूच्या वडिलांना वाईट वाटले :

24. **जग्गूने कोणता निश्चय केला?**

उत्तरआपण सुद्धा एक फुलाचे रोप लावायचे :, असा निश्चय जग्गूने केला.

25. **जग्गूने जास्वंदीची फांदी घरी कशासाठी आणली?**

उत्तर.जग्गूने जास्वंदीची फांदी आपल्या बागेत लावण्यासाठी घरी आणली :

26. **जग्गू जास्वंदीच्या फांदीची कशी देखभाल करत होता?**

उत्तर.जग्गू दररोज त्या फांदीला पाणी घालून तिची देखभाल करत होता :

27. **जग्गूने वडीलांना बागेत का नेले?**

उत्तर.ने स्वतः वाढवलेले जास्वंदीचे झाड दाखवण्यासाठी वडिलांना बागेत नेलेजग्गू :

28. **आपल्या आनंदी जीवनाचा मंत्र कोणता?**

उत्तरझाडे लावा" :, झाडे जगवा"! हा आपल्या आनंदी जीवनाचा मंत्र आहे.

प्रश्न 7.खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

36. **झाडांच्या फांद्या फिरवून तोडल्याने झाडांना काय होईल?**

उत्तर.झाडांनाही जीव असल्यामुळे फांद्या तोडल्याने त्यांना वेदना होतील :

37. **तुझा हात तुझ्या मित्राने पिरगळला तर तुला काय होईल?**

उत्तरमाझा ह :ात मित्राने पिरगळल्यास मला खूप वेदना होतील.

38. **तुला कोणकोणती फळे आवडतात?**

उत्तरमला आंबा :, केळी, सफरचंद आणि पेरू ही फळे आवडतात.

39. **तुला माहीत असलेल्या फुलांची नावे लिहा.**

उत्तरगुलाब :, जास्वंद, मोगरा, झेंडू आणि चाफा ही मला माहीत असलेली काही फुले आहेत.

40. **झाडांवर कोणकोणते पक्षी घरटे बांधतात?**

उत्तरचिमणी :, कावळा, पोपट आणि सुतारपक्षी यांसारखे पक्षी झाडांवर घरटे बांधतात.

41. **तुला माहीत असलेले झाडांचे दोन उपयोग सांगा.**

उत्तरझाडे आपल्याला फळे :, फुले आणि सावली देतात.ते पक्ष्यांना निवारा देतात .

42. **तुला माहीत असलेल्या झाडांची नावे लिहा.**

उत्तरआंबा :, वड, पिंपळ, नारळ आणि कडुनिंब ही मला माहीत असलेली काही झाडे आहेत.

प्रश्न 8.कोण म्हटले आहे ते लिही खालील वाक्य :

43. “जग्गू रोपांचा नाश कोणी केला ?” - **जग्गूचे वडील**

44. “बाबा - “.मला क्षमा करा ! **जग्गू**

प्रश्न 9वर्णनात्मक प्रश्न :

45. **तू भेट दिलेल्या बागेचे वर्णन तुझ्या शब्दांत थोडक्यात कर.**

उत्तरमोठी आणि ती बाग खूप .गेल्या आठवड्यात मी एका सुंदर बागेला भेट दिली : तिथे अनेक रंगांची फुले फुलली होती आणि त्यांचा सुगंध सर्वत्र .हिरवीगार होती बागेत उंच उंच झाडे होती .पसरला होता, जी थंडगार सावली देत होतीमुलांसाठी . अनेक लोक तिथे फिरायला आणि आराम .खेळायला झोके आणि घसरगुंड्या होत्या .आवडली मला ती बाग खूप .करायला आले होते

46. **चित्र पहा व झाडांचे उपयोग रिकाम्या चौकटीत लिहा.**

उत्तरदिलेल्या चित्रावरून झाडांचे खालील उपयोग दिसतात ::

- झाडे सावली देतात.
- झाडांवर पक्षी घरटे बांधतात.
- झाडांपासून फळे मिळतात.
- झाडांच्या फांदीला झोका बांधून खेळता येते.
- झाडांच्या ढोलीत मधमाश्या पोळे बनवतात.

55. तुला आवडणाऱ्या फुलाचे किंवा फळाचे चित्र काढ व सुंदर रंग भर.

पाठ 3 : बाहुलीची शाळा

(उत्तर पत्रिका)

प्रश्न 1 योग्य पर्याय निवडून :रिकाम्या जागा भरा.

1. **(कबाहुलीचे (** नाव शाळेत घालायचे आहे.
2. बाहुलीला शाळेत **(अमुलगी (** घेऊन जाणार आहे.
3. बाहुलीला गणवेश **(कआई (** शिवून देणार आहे.
4. छोटेसे दप्तर मुलगी **(अबाहुलीसाठी (** मागत आहे.
5. पुस्तक घेण्यासाठी मुलगी **(अशाळेत (** जाऊ असे म्हणते.
6. बाहुलीसाठी **(कजेवण (** नको आहे .
7. शाळेत जेवणासाठी **(डभात-वरण (** मिळणार आहे.
8. बाहुलीला **(बशाळेच्या (** वेळेत शाळेत घेऊन जाणार आहे.
9. ठरविलेला एक सारखा पोशाख म्हणजे **(अगणवेश (.**
10. शालोपयोगी सामान घातलेली पिशवी म्हणजे **(कदप्तर (.**

प्रश्न 2 (✗) खालील वाक्ये चूक :की बरोबर (✓) ते कंसात लिहा.

11. शाळेत गणवेश घालून जावे. **[✓]**
12. शाळेत कधीही जावे. **[✗]**
13. वर्गात दंगा करावा. **[✗]**
14. शाळेचा अभ्यास वेळेवर पूर्ण करावा. **[✓]**
15. गुरुजनांचा नेहमी आदर ठेवावा. **[✓]**
16. वर्गात कचरा करावा. **[✗]**
17. वहीची पाने विनाकारण फाडू नये. **[✓]**
18. मित्राबरोबर नेहमी भांडावे. **[✗]**
19. मित्राच्या वस्तूंची चोरी करावी. **[✗]**
20. नेहमी खरं बोलावं. **[✓]**

प्रश्न 3.कंसात दिलेल्या शब्दांच्या मदतीने रिकाम्या जागा भरा :

21. घरा **जवळ** देऊळ आहे.
22. बागे **मध्ये** गुलाबाचे झाड आहे.
23. झाडा **वर** पेरू आहे.
24. मी आई **बरोबर** बाजारात जाईन.

25. नारळाच्या **आत** पाणी आहे.

प्रश्न 4 :दप्तरात, डब्यात, कंपास पेटीत काय काय ठेवशील ते लिही.

26. **दप्तर-:** पुस्तके, वह्या, पेन, पाण्याची बाटली.

27. **डबा-:** पोळीभाजी-, फळ, बिस्किटे.

28. **कंपास पेटी-:** पेन्सिल, खोडरबर, पट्टी, टोकयंत्र.

प्रश्न 5 :'अ' गटातील व्यवसायांच्या 'ब' गटातील साधनांशी योग्य जोड्या जुळवा.

'अ' गट 'ब' गट

29डॉक्टर . फइंजेक्शन (

30शिंपी . ककात्री (, दोरा

31शेतकरी . अनांगर (

32सुतार . बकरवत (

33लोहार . हहातोडा (, ऐरण

34न्हावी . j) कात्री, आरसा

35सैनिक . डबंदूक (

36कासार . इबांगड्या (

37शिक्षक . गखडू (, फळा

38कुंभार . i) मातीचाक

प्रश्न 6.दोन वाक्यांत लिहा-खालील प्रश्नांची उत्तरे एक :

39. शाळेतील तुझ्या मित्र.मैत्रिणींची नावे लिही-

उत्तरः (. अनुभवानुसार लिहावेहे उत्तर विद्यार्थ्याने स्वतःच्या)

40. तुझ्याजवळ असलेल्या खेळण्यांची नावे लिही.

उत्तरः माझ्याकडे गाडी, चेंडू आणि बाहुली ही खेळणी आहेत.

41. तुझ्या मित्रमैत्रिणीकडे कोण कोणती खेळणी आहेत-?

उत्तरः (.हे उत्तर विद्यार्थ्याने स्वतःच्या अनुभवानुसार लिहावे)

42. तुम्ही शाळेच्या जेवणाच्या सुट्टीत काय काय खाता?

उत्तरः (.हे उत्तर विद्यार्थ्याने स्वतःच्या अनुभवानुसार लिहावे)

43. शाळेला जाण्यासाठी लागणाऱ्या चार वस्तूंची नावे लिही.

उत्तरः शाळेला जाण्यासाठी दप्तर, गणवेश, पुस्तके आणि पाण्याची बाटली या वस्तू लागतात.

44. **तू शाळेत कोण कोणते खेळ खेळतोस?**

उत्तरः (.हे उत्तर विद्यार्थ्याने स्वतःच्या अनुभवानुसार लिहावे)

45. **शाळेत मिळणाऱ्या कोणत्याही दोन वस्तूंची नावे लिहा.**

उत्तरः कवितेनुसार शाळेत पुस्तके आणि वरण.भात या वस्तू मिळतात-

प्रश्न 7.कवितेच्या ओळी पूर्ण कर :

46. बाहुलीचे नाव आई
घालुया का शाळेत?
मीच घेऊन जाईन तिला
शाळेच्या वेळेत.

47. आई तिला गणवेष
देशील का शिवून?
छोटसं दप्तर
देशील का घेऊन!

48. आई तिला पुस्तके
नको तू घेऊ.
पुस्तके घेण्यासाठी
शाळेतच जाऊ.

49. डबा बिबा नको आई
सांगू का तुला.
शाळेतच वरणभात-
देईन मी तिला.

प्रश्न 8 खालील चित्र सुंदर :रंगाने रंगव.

पाठ 4: ससलू वाट चुकला
(उत्तर पत्रिका)

प्रश्न 1.चित्र पाहा व प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

1. **या चित्रात किती प्राणी आहेत?** उत्तरया चित्रात तीन प्राणी आहेत :.
2. **या चित्रात कोणकोणते प्राणी आहेत?** उत्तरया चित्रात ससा :, गाय आणि माकड हे प्राणी आहेत.
3. **हे चित्र जंगलाचे आहेबरोबर की चूक) .?)** उत्तरबरोबर :.
4. **या चित्रातील ससा कोणाशी बोलत आहे?** उत्तरया चित्रातील ससा गाईशी बोलत : आहे.
5. **चित्रातील सशाचा चेहरा आनंदी आहे की दुःखी?** उत्तरचित्रातील सशाचा चेहरा : दुःखी आहे.

प्रश्न 2.योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा :

6. सशाचे नाव **(3) ससलू** होते.
7. **(2) वडाच्या** झाडावर माकडांचा कळप राहत होता.
8. माकडाच्या पिलाचे नाव **(1)अबलू** होते.
9. ताडोबाच्या जंगलात ससा **(1) ससेवाडीत** राहत होता.
10. सशाच्या वडिलांचे नाव **(4) बबलू** होते.

प्रश्न 3 (✗) खालील वाक्ये चूक :की बरोबर (✓) ते कंसात लिहा.

11. ससलू शांत स्वभावाचा ससा होता. **(✗)**
12. ससलू आईचा फार लाडका होता. **(✓)**
13. ससलू शाळेची वाट चुकला. **(✗)**
14. गाईने ससलूला घरी पोहोचवले. **(✗)**
15. ससलूला पाहून त्याच्या आईला फार आनंद झाला. **(✓)**

प्रश्न 4.दोन वाक्यात लिहा-खालील प्रश्नांची उत्तरे एक :

16. **ससलूला आई दूर खेळायला का जाऊ देत नव्हती?**
    उत्तररानातील हिंस्र प्राणी लहान प्राण्यांना खाऊन टाकतात :, म्हणून ससलूची आई त्याला दूर खेळायला जाऊ देत नव्हती.
17. **ससलू का रडायला लागला?**

उत्तरससलू घराची वाट चुकला आणि त्याला आईची आठवण आली :, म्हणून तो रडायला लागला.

18. **गाईला ससलूचा पत्ता का माहीत नव्हता?**

उत्तरगाय तिच्या घरापासून कधीच दूर गेली नव्हती :, त्यामुळे तिला ससलूचा पत्ता माहीत नव्हता.

19. **ससलूला घरी कोणी पोहोचविले?**

उत्तरमाकडदादाने ससलूला घरी पोहोचविले :.

20. **ससलूच्या आईने माकडदादाला काय दिले?**

उत्तरससलूच्या आईने माकडदादाला कोबी :, गाजर आणि पालकाची पाने दिली.

21. **सरपटत चालणाऱ्या दोन प्राण्यांची नावे लिहा.**

उत्तरसाप :, पाल.

22. **उडया मारत चालणाऱ्या दोन प्राण्यांची नावे लिहा.**

उत्तरससा :, बेडूक.

23. **पाण्यात पोहणाऱ्या दोन प्राण्यांची नावे लिहा.**

उत्तरमासा :, कासव.

24. **सावकाश चालणारे दोन प्राणी कोणते?**

उत्तरका :सव, गोगलगाय.

25. **डुलत डुलत चालणारे दोन प्राणी कोणते?**

उत्तरहत्ती :, उंट.

प्रश्न 5.हे वाक्य कोण म्हणाले ते लिहा :

26. "ससलू, तू अजून लहान आहेस- ". **आई**
27. "मला माहीत नाही तुझे घर- ". **गाय**
28. "रडू नको बाळ- ". **गाय**
29. "माझे बाबा, तुला तुझ्या घरी पोहोचवतील- ". **अबलू माकडाचे पि)ल्लू(**
30. "माझे नाव ससलू- ". **ससलू**
31. "आम्ही तुमचे उपकार कधीही विसरणार नाही- ". **ससलुचे आईबाबा-**
32. "ये बाळा, पण रस्ता चुकू नकोस- ". **माकडदादा**

प्रश्न 6.अनेकवचन करा :

33. ससा - **ससे**

34. माकड - **माकडे**
35. साप - **साप**
36. गाय - **गाई**
37. माशी - **माशा**
38. म्हैस - **म्हशी**
39. हरीण - **हरणे**
40. बेडूक - **बेडूक**

प्रश्न 7.खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

41. **समजा, जत्रेमध्ये तू आणि तुझा मित्र आईपासून चुकलात, तर तुम्ही दोघे काय कराल ते सांगा.** उत्तरसून चुकलो तर आम्ही घाबरून न जाता एकाच जागी जत्रेत आईपा : त्यानंतर जवळ असलेल्या पोलीस काकांना किंवा मदत कक्षात जाऊन .थांबू आमच्या नावाची घोषणा करायला सांगू.
42. **खालील चित्र सुंदर रंगांनी रंगवा.**
    उत्तर(.ही कृती विद्यार्थ्यांने दिलेल्या सशाचे चित्र रंगवून पूर्ण करायची आहे) :
43. **चित्रातील प्राण्यांची नावे लिहा. ते कोठे राहतात व काय खातात ते लिहा.**

प्राण्यांचे नांव	**कोठे राहतात**	**काय खातात**
मांजर	घरात	उंदीर, दूध
बगळा	पाण्याजवळ	मासे
ससा	जंगलात	गवत, गाजर
मासा	पाण्यात	कीटक, शेवाळ
गाय	गोठ्यात	गवत, चारा
वाघ	जंगलात	मांस, प्राणी
साप	बिळात जंगलात /	बेडूक, उंदीर
कुत्रा	घरात	अन्न, मांस
कोंबडी	खुराड्यात	दाणे, कीटक
माकड	झाडावर	फळे, पाने

पाठ 5: गौरव

(उत्तर पत्रिका)

प्रश्न 1.खालील रिकाम्या जागा योग्य पर्याय निवडून भरा .

1. राजा प्रजेवर खूप **(अप्रेम (** करायचा.
2. राजा एका **(डझाडा (** मागे लपून बसला.
3. शेतकरी **(बबैलजोडी (** घेऊन त्याच वाटेने चालला होता.
4. रस्त्याच्या मधोमध एक **(डदगड (** जमिनीत रुतला होता.
5. म्हातारा डोक्यावर **(बफळांची (** टोपली घेऊन आला.
6. **(कघोडेस्वार (** रागाने पुटपुटला.
7. **(बमुलाने (** आजोबांना मदत केली.
8. दुसऱ्या दिवशी राजा **(अपाठशाळेत (** आला.

प्रश्न 2.ळवाजोड्या जु .

अ गट	ब गट
9राजा .	(बन्यायप्रिय (
10प्रजा .	(डलोक (
11शेतकरी .	(अबैलजोडी (
12घोडेस्वार .	(इ (घोडा
13म्हातारा .	(फफळांची टोपली (
14मुलगा .	(कआजोबांना मदत (

प्रश्न 3 घोड्यावर बसलेल्याला .'घोडेस्वार' म्हणतात, तर खालील यांना काय म्हणतात ते लिहा.

15. बैलगाडी चालविणारा - **गाडीवान**
16. मोटारगाडी चालविणारा - **चालकड्रायव्हर/**
17. विमान चालविणारा - **वैमानिक**
18. टांगा चालवणारा - **टांगेवाला**

प्रश्न 4.खालील गोष्टी पाहून तुम्ही काय कराल ते लिहा .

19. **सार्वजनिक नळ सुरु असून पाणी वाया जात आहे:** मी लगेच तो नळ बंद करेन.
20. **घरामध्ये आई आजारी आहे:** मी आईची काळजी घेईन, तिला औषधपाणी देईन - .आणि घरातील कामात मदत करेन

प्रश्न 5खालील प्रश्नांची . उत्तरे एक.दोन वाक्यांत लिहा-

21. **राजाचा स्वभाव कसा होता?**

उत्तरराजा आपल्या प्रजेवर खूप प्रेम करणारा :, दयाळू आणि न्यायप्रिय होता.

22. **राजाला ठेच लागल्यामुळे त्याने कोणता विचार केला?**

उत्तररस्त्यातील दगड बऱ्याच दिवसांपासून पडलेला असूनही त्याला कोणी : बाजूला का सारले नाही, असा विचार राजाने केला.

23. **त्या रस्त्यावरून कोण कोण निघून गेले?**

उत्तरत्या रस्त्यावरून एक शेतकरी आणि एक घोडेस्वार निघून गेले :.

24. **विद्यार्थ्याने आजोबांना कशी मदत केली?**

उत्तरविद्यार्थ्याने धावत जाऊन आजोबांना हाताला धरून उठवले आणि त्यांची : विखुरलेली फळे गोळा करून टोपलीत भरली.

25. **राजााने मुलाचा गौरव कसा केला?**

उत्तरराजाने दुसऱ्या दिवशी मुलाच्या शाळेत जाऊन सर्व गुरुजन आणि : गौरव केला विद्यार्थ्यांसमोर त्याला बक्षीस देऊन त्याचा.

26. **'पुटपुटणे' या शब्दाचा अर्थ काय?**

उत्तर :'पुटपुटणे' म्हणजे तोंडातल्या तोंडात अस्पष्ट बोलणे.

27. **या पाठातून तुम्हांला काय शिकायला मिळाले?**

उत्तरया पाठातून आम्हाला शिकायला मिळाले की :, कोणत्याही समस्येबद्दल फक्त तक्रार न करता ती सोडवण्यासाठी स्वतः पुढाकार घेतला पाहिजे आणि आपले सामाजिक कर्तव्य पार पाडले पाहिजे.

28. **या पाठात आलेल्या व्यक्तींची नावे लिहा.**

उत्तरया पाठात राजा :, शेतकरी, घोडेस्वार, म्हातारे आजोबा आणि विद्यार्थी या व्यक्ती आल्या आहेत.

प्रश्न 6.हाखालील चित्र पाहा व चित्रातील व्यक्ती कोण आहे ते लि .

29. राजा
30. वकील
31. पोलीस
32. गवळी
33. शेतकरी
34. डॉक्टर
35. आजोबा

प्रश्न 7.खालील अक्षरांवरून शब्द तयार करा .(दुसरा)

36. **रा जा रा म न ग र ->** राज, राजा, राम, मन, नगर, रामनगर, राग.

37. **अ क्ष र मा ला ->** अक्षर, माला, रमा, क्षमा, रक्षा.

38. **म हा ना य क ->** महा, नायक, नाक, यम.

39. **अ ह म दा बा द ->** अहम, दाद, बाद, अहमदाबाद, दाब.

40. **ज य ना रा य ण ->** जय, नारायण, राय, नयन, जयराम.

प्रश्न 8.नमुन्याप्रमाणे विरुद्धार्थी शब्द लिहा .

41. बाहेर X **आत**
42. पुढे X **मागे**
43. खाली X **वर**
44. थोडे X **जास्तखूप/**
45. उठणे X **बसणे**
46. चांगले X **वाईट**

प्रश्न 9कोण . कोणती कामे करतो ते सांगा.

47. **शेतकरी -** शेती करतो.
48. **डॉक्टर -** रुग्णांवर उपचार करतो.
49. **सैनिक -** देशाचे रक्षण करतो.
50. **शिंपी -** कपडे शिवतो.
51. **शिक्षक -** मुलांना शिकवतो.
52. **कुंभार -** मातीची भांडी बनवतो.

प्रश्न 10.अशुद्ध शब्द शुद्ध करून लिहा .

53. बक्षस -> **बक्षीस**
54. गोरव -> **गौरव**
55. टेपली -> **टोपली**
56. फेरफटाका -> **फेरफटका**
57. बैलजोडि -> **बैलजोडी**
58. घोडास्वार -> **घोडेस्वार**

प्रश्न 11.खालील अक्षरांचा योग्य क्रम जुळवून वाहनांची नावे लिहा .

59. य ल क सा -> **सायकल**
60. डा गा डी घो -> **घोडागाडी**
61. टा र मो -> **मोटार**
62. हा ज ज -> **जहाज**

63. मा न वि -> **विमान**

64. डी गा ग आ -> **आगगाडी**

प्रश्न 12 .एका शब्दापासून अनेक शब्द बनवा.

65. **घोडा -** घोड्याला, घोड्यांना, घोड्यांचा, घोड्यावर.

66. **दगड -** दगडाला, दगडांना, दगडांचा, दगडावर.

67. **झाड -** झाडाला, झाडांना, झाडांचा, झाडावर.

68. **राजा -** राजाला, राजांना, राजांचा, राजावर.

69. **सैनिक -** सैनिकाला, सैनिकांना, सैनिकांचा, सैनिकावर.

प्रश्न 13 ल्यातुम्ही केले .5 चांगल्या कामांची यादी करा.

(हे उत्तर विद्यार्थ्याने स्वतःच्या अनुभवानुसार लिहावे(. उदा.

1. रस्त्यातील दगड उचलून बाजूला ठेवला.
2. गरजूंना खाऊ दिला.
3. आईला घरकामात मदत केली.
4. मुक्या प्राण्याला पाणी पाजले.
5. मित्राला अभ्यासात मदत केली.

प्रश्न 14.दर रंग भराखालील चित्रात सुं .

पाठ 6: आपला राष्ट्रध्वज

(उत्तर पत्रिका)

प्रश्न 1.खालील शब्द जसेच्या तसे लिहा .

1. **प्राणाहुनही:** प्राणाहुनही
2. **क्रांतीचा:** क्रांतीचा
3. **समृद्धीचे:** समृद्धीचे
4. **चक्रामधुनी:** चक्रामधुनी
5. **ध्वजात:** ध्वजात
6. **प्रिय:** प्रिय
7. **राष्ट्रध्वज:** राष्ट्रध्वज
8. **शौर्य:** शौर्य
9. **त्याग:** त्याग
10. **अर्थ:** अर्थ

प्रश्न 2.योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा .

11. राष्ट्रध्वजात **(1) तीन** रंग आहेत.
12. आपल्या राष्ट्रध्वजाला **(3) तिरंगी** झेंडा म्हणतात.
13. राष्ट्रध्वजातील केशरी रंग **(2) वरच्या** बाजूला असतो.
14. राष्ट्रध्वजातील पांढरा रंग **(1) मधल्या** बाजूला असतो.
15. राष्ट्रध्वजातील हिरवा रंग **(2) खालच्या** बाजूला असतो.
16. राष्ट्रध्वजातील अशोक चक्राचा रंग **(2) निळा** आहे.

प्रश्न 3. जोड्या जुळवा.

'अ' गट 'ब' गट

17केशरी . b) शौर्य

18पांढरा . d) शांतता

19हिरवा . a) समृद्धी

20चक्र . c) प्रगती

प्रश्न 4.जरे होणारे दिवस लिहाचित्र पाहा व शाळेत सा .

21. **चित्र १:** स्वातंत्र्य दिन प्रजासत्ताक दिन /
22. **चित्र २:** वृक्षारोपण दिन पर्यावरण दिन /
23. **चित्र ३:** क्रीडा दिन वार्षिक खेळ स्पर्धा /

24. **चित्र ४:** आंतरराष्ट्रीय योग दिन

प्रश्न 5 (✗) खालील वाक्ये चुकी .की बरोबर (✓) ते लिहा.

25. आपल्या देशाचे नाव भारत आहे. [✓]

26. राष्ट्रध्वज आपल्याला प्राणाहूनही प्रिय आहे. [✓]

27. 15 ऑगस्ट हा प्रजासत्ताक दिन आहे. [✗]

28. राष्ट्रध्वजात पांढरा रंग समृद्धीचे प्रतीक आहे. [✗]

29. तिरंगी झेंडा आपला राष्ट्रध्वज आहे. [✓]

30. आम्हाला राष्ट्रध्वजाचा अभिमान आहे. [✓]

प्रश्न 6.दोन वाक्यांत उत्तरे लिहा-श्नांची एकखालील प्र .

31. **राष्ट्रध्वजात किती व कोणते रंग असतात?**

उत्तरराष्ट्रध्वजात तीन र :ंग असतातकेशरी :, पांढरा आणि हिरवा.

32. **राष्ट्रध्वजातील केशरी रंग कोणता बोध देतो?**

उत्तरराष्ट्रध्वजातील केशरी रंग त्याग :, शौर्य आणि क्रांतीचा बोध देतो.

33. **राष्ट्रध्वजातील पांढरा रंग कोणता बोध देतो?**

उत्तरराष्ट्रध्वजातील पांढरा रंग मनातून शांतता हवी असण्याचा बोध : देतो.

34. **राष्ट्रध्वजातील हिरवा रंग कोणता बोध देतो?**

उत्तरराष्ट्रध्वजातील हिरवा रंग देशाला समृद्धीने नटवण्याचा बोध देतो :.

35. **राष्ट्रध्वजातील चक्रामधून काय समजून घ्यायचे आहे?**

उत्तरगतीशिवाय प्रगती नाही :, हे चक्रामधून समजून घ्यायचे आहे.

36. **शाळेत राष्ट्रध्वज कधी फडकावला जातो?**

उत्तर (ऑगस्ट १५) शाळेत स्वातंत्र्य दिन :आणि प्रजासत्ताक दिन (जानेवारी २६)या राष्ट्रीय सणांच्या दिवशी राष्ट्रध्वज फडकावला जातो.

प्रश्न 7.तेच्या ओळी पूर्ण कराकवि .

37. प्राणाहूनही प्रिय असे हा,

आम्हा तिरंगी झेंडा ।।

तीन रंगांचे अर्थ शोधुनी,

पाटीवरती मांडा ।।

38. प्रगती नाही गती वाचुनी,

जाणुन घ्यावे चक्रामधुनी ।।

तीन रंगांचे अर्थ अहो हे,

पाटीवरती मांडा ।।

प्रश्न 8.खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा .

39. **शाळेत राष्ट्रीय सणांबरोबर कोणकोणते कार्यक्रम साजरे करतात? (कोणतेही चार लिहा(.**

उत्तरशाळेत राष्ट्रीय सणांबरोबर शिक्षक दिन :, बाल दिन, वार्षिक स्नेहसंमेलन आणि क्रीडा स्पर्धा हे कार्यक्रम साजरे करतात.

40. **आपल्या राष्ट्रध्वजाबद्दल चार वाक्ये लिहा.** उत्तर:

- तिरंगी झेंडा हा आपला राष्ट्रध्वज आहे.
- त्यामध्ये केशरी, पांढरा आणि हिरवा हे तीन रंगांचे पट्टे आहेत.
- पांढऱ्या रंगाच्या पट्ट्यावर निळया रंगाचे अशोकचक्र आहे, ज्याला २४ आरे आहेत.
- आपला राष्ट्रध्वज देशाच्या सार्वभौमत्वाचे प्रतीक आहे आणि तो आपल्याला प्राणाहूनही प्रिय आहे.

प्रश्न 9 राष्ट्रध्वजाचे .चित्र ठिपके जोडून पूर्ण करा व रंग भरा.

पाठ 7 आणि मिनी सुधारली

प्रश्न 1

1. चूक
2. बरोबर
3. बरोबर
4. चूक
5. बरोबर

प्रश्न 2

6. मयुरीने रुपये घेतले
7. प्राधान्य बाहुल्या घेतल्या
8. रहिमे नारळ आणले

प्रश्न 3

9. फुगे
10. बाबांच्या पाकिटातून
11. बाहुली मिळाली नाही
12. फुगे घ्या फुगे
13. राणीने
14. कुठून आणलेस ग फुगे
15. दोन
16. काकू

प्रश्न 4

17. तिकडे
18. पिणे
19. काल
20. खाली

प्रश्न 5

21. राधा रडत रडत घरी आली
22. संजू हसत हसत शाळेला गेला
23. राणी पुन्हा गावी गेली
24. आमच्या शेजारी राजू राहतो

प्रश्न 6

	कोणी	कोणाला
25.	आईने	मिनीला
26.	मिनी	आईला
27.	मिनीने	आईला

पाठ 8 आकाशातल्या चंद्रा

प्रश्न 1 अ

1. आकाश
2. पेरू
3. समुद्र
4. जंगल
5. शाळा

ब

6. बोलायला
7. पोहायला
8. नाचायला
9. वाचायला

प्रश्न 2

10. आभाळ
11. मासा
12. अरण्य
13. सागर
14. आकाश
15. थुई थुई
16. चंद्र
17. पोपट
18. ताई
19. छान छान
20. पाण्यात

प्रश्न 3 अ

21. आभाळ नभ
22. वन अरण्य

ब

23. कडू
24. जुना
25. गोरा

पाठ 9 मित्र धर्म

प्रश्न 1

1. तलावात
2. कासवाची
3. वाघाने
4. माकडाने
5. मूर्खपणा
6. दात

बहुपर्यायी

7. माकड व कासव
8. तलावात
9. संथ
10. झाडावर
11. पाण्यात
12. माकडाने

कोण कोठे राहतो

माकड झाडावर

13. घरटे
14. वारुळात
15. बिळात
16. घरात
17. रेडकू
18. छावा
19. पाडस
20. वासरू

वचन बदला

21. झाडे

22. माकडे

विरुद्धार्थी शब्द

23. ठेंगू

24. गरीब

25. दिवस

26. कावड कापड काकडी कावळा कासार कापूस कापले, कापूर

27. तारण मरण मरण कारण धारण शरण चरण धरण

पाठ 10 त्यांचे होईल कल्याण

प्रश्न 1

1. सोबत
2. चांगले भले
3. मन
4. खोटे
5. मागू

प्रश्न 2

6. फार गोड खाऊ नये
7. अनवाणी चालू नये
8. कोणा संगे भांडू नये
9. चालताना धावू नये
10. कोणा शिवी देऊ नये

प्रश्न 3

11. नक्कल
12. चप्पल
13. अक्कल
14. गम्मत
15. छप्पर

प्रश्न 4

16. वाईट
17. चांगली
18. चांगली
19. वाईट
20. सांगली

प्रश्न 5

21. चांगला
22. खरे सत्य

पाठ 11 जिद्द

प्रश्न 1

1. तीन डिसेंबर
2. शरीराने अधू असलेल्या लोकांना उदाहरणार्थ आंधळे पांगळे लोकांना अपंग म्हणतात
3. अपंगाचे सामने पाहण्यात बाबासोबत गेला होता
4. स्पर्धेची तयारी मोठा मंडप घालून पताका लावून तयारी केली होती
5. कुबड्यांच्या शर्यती तीन चाकी सायकल शर्यत क्रिकेट चित्रकला इत्यादी
6. अपंग होते
7. तोंडाने
8. घोडा गाडी शर्यत बैलगाडी शर्यत
9. मुले तोंडाने चित्रे काढताना पाहून
10. अपंग असूनही आनंदी आहेत मन खंबीर व जिद्द असल्यास कठीण कामे साध्य होते

प्रश्न 2

कुबडी कुबड्या

11. पाटी पाट्या
12. वाटी वाट्या
13. गोटी गोट्या
14. लाठी लाठ्या
15. चिमणी चिमण्या
16. टोपी टोप्या
17. गाडी गाड्या

प्रश्न 3

18. 3 डिसेंबर
19. 15 ऑगस्ट
20. 2 ऑक्टोबर
21. लंगडा
22. 14 नोव्हेंबर

प्रश्न 4

23. दिवस
24. कर
25. आंधळा
26. पांगळा
27. फरपऱ्या

प्रश्न 5

28. हॉकी
29. विटी दांडू
30. क्रिकेट
31. लगोरी
32. सापशिडी

प्रश्न 6

33. 3 डिसेंबर
34. मंडप
35. तोंडाने ब्रश धरून चित्रे काढताना
36. तीन चाकी सायकल
37. मन खंबीर व जिद्द

प्रश्न 7

38. बरोबर
39. बरोबर
40. चूक

पाठ 12 कोकणचा राजा

प्रश्न 1

1. आंबा
2. झिम्मा
3. सांज सकाळी
4. पक्ष्यांचा राजा
5. मोर
6. कोकिळा
7. थुई थुई
8. निळा
9. कोकिळा
10. टिपऱ्यांचा खेळ

प्रश्न 2

11. सकाळी ओळी
12. फेकतो नाचतो

प्रश्न 3

13. डमरू हालगी लेझीम टिपरी
14. पोपट मोर चिमणी कावळा

प्रश्न 4

15. झिम्मा खेळतो
16. आभाळ
17. मोर
18. वनी
19. कृष्ण
20. रस

प्रश्न 5

21. कमळ
22. आंबा
23. वाघ
24. मोर
25. रस
26. कृष्ण

प्रश्न 6

27. रस गळतो
28. रवी रंग फेकतो
29. झिम्मा खेळतो
30. हाती टिपरी
31. सांज सकाळी

प्रश्न 7

32. आंबा केळी पेरू सिताफळ जांभळे, सफरचंद संत्री
33. कुत्रा मांजर म्हैस बैल गाय
34. कावळा पोपटे चिमणी कोकिळा
35. लिंब आंबा बाभूळ पिंपळ वड

पाठ 13 परोपकारी गरुड

प्रश्न 1

1. पायी
2. गरुड
3. झुडपात
4. आकाशात
5. उन्हाचा
6. ऊन तापवू लागल्यावर
7. घराच्या कौलावरून

प्रश्न 2

8. घामाच्या
9. सावली
10. आडोशाला
11. पागोटे
12. साप
13. गरुडाने
14. गरुडाचे
15. साप
16. गरुडाचे
17. गरुड

प्रश्न 3

18. पायी
19. करून स्वर
20. झुडपात
21. पंख
22. मी तुला मदत करतो
23. खूप उन्हामुळे

प्रश्न 4

24. पाळीव प्राणी,
25. फळे
26. कडधान्ये
27. भाजीपाला
28. वाहने
29. कपडे
30. जंगली प्राणी

प्रश्न 5

31. पूर्वी प्रवासासाठी दळणवळणाची साधने नव्हती म्हणून
32. थांब मित्रा मी तुला मदत करतो
33. ऊन तापू लागले तेव्हा घामाच्या धारा वाहू लागल्या
34. वेगाने भिरभिरत
35. प्रवाशाने
36. सात प्रवाशाला दंश करेल म्हणून
37. उपकाराची परतफेड म्हणून हा माझ्यावर हल्ला करतो काय वा छान न्याय आहे

प्रश्न 6

ताजमहाल ताज महाल हाल जल लता ताल हम मज

38. राजकमल राज कमल जल मज राम लखन जरा
39. भारत माता भारत माता भात मार माता मात भात
40. करण सिंह करण सिंह सिंग हर मर नर

पाठ 14 गाडी आली गाडी आली

प्रश्न 1

भाज्या फळे वाहने पाळीव प्राणी जंगली प्राणी कीटक

प्रश्न 2

नळ नथ नग नट

बल बर बघ बस

कप कर क न क ड

मन मध मठ मग

प्रश्न 3

कुर्ग द्राक्षे रायबाग कारवार कुंदा

प्रश्न 4

गाडी आली म्हणून पळण्यास सांगितले

गाडी थांबल्यावर धक्का मारा असे म्हटले

संत्री आणले

अथणीहून द्राक्षे आणले

रायबागहुन गाडी भरून संत्री आणली

आपण बेळगाव जिल्ह्यात राहतो

गाडी थांबली म्हणून धक्का मारला

प्रश्न 5

संत्री आणली भरून भरून

द्राक्ष आणली भरून भरून

केळी आणली भरून भरून

नारळ आणले भरून भरून

कुंदा आणला भरून भरून

प्रश्न 6

28 नारळ श्रीफळ म्हणून वापरतात

नारळापासून खोबरे तेल काढतात

खोबऱ्याची बर्फी करतात भाजीला वापरतात

नारळाच्या जावळया खोपी वर घालतात

नारळाच्या काथ्यापासून पायपुसणी करतात तसेच दोर बनवितात

जावळयाच्या काड्या पासून खराटे करतात

29 खोबऱ्याची बर्फी करतात भाजीसाठी वापरतात मोदक करतात सुंतोळणा करतात चटणी करतात खोबरे घालून आमटी करतात

पाठ 15 गोड सारंगी

प्रश्न 1

एक वाद्य शेवट अतिशय गोड खात्रीदायक

प्रश्न 2

चूक
चूक
बरोबर
बरोबर

प्रश्न 3

पायरीवर गोड झुडपात सारंगीचा सुमधुर

प्रश्न 4

प्रश्न 5

गावोगावी देशोदेशी दारोदारी क्षणोक्षणी पदोपदी गल्लोगल्ली

प्रश्न 6

24) सारंगी चा सुमधुर आवाज व सारंगी वादकाची कला पाहून गावकरी खुश झाले.

25) सारंगी वादकाजवळ जाऊन बसला.

26) महाराज आपली सारंगी खूपच गोड आहेचार दिवस इथेच -दोन .खूपच आनंद झाला . .मुक्काम करा

27) बरीच रात्र झाल्यामुळे लोक देवळात झोपले.

28) भोलाने सारंगी रस्त्याकडेच्या झुडपात टाकली.

29) भोलाने सारंगीची चव घेतली

चला चला रे

प्रश्न 1

1. गोविंद केळकर
2. मांजा
3. वारा
4. नदीकाठी

प्रश्न 2

5. गाऊया
6. राहू
7. वरवर
8. राहूया
9. अभ्यासाचा

प्रश्न 3

10. दुःख
11. रडणे
12. शांतता
13. येणे
14. खाली
15. कुरूप

प्रश्न 4

16. पवन
17. नृत्य
18. दिन
19. सगळे
20. मेघ
21. पुत्र

प्रश्न 5

22. सोडूया
23. नाचूया

24. लावूया

25. हसूया

26. पळूया

प्रश्न 6

27. मुले पतंगाचा खेळ खेळण्यासाठी चालली आहेत

28. पतंगास वारा वर नेतो

29. अभ्यासाचा गोंधळ नसतो म्हणून सुट्टीचा दिवस सुखाचा वाटतो

30. मुले फेर धरून नाचत आहेत

31. आपण सगळे एकत्र होऊन सुखात राहू या

32. आम्ही कबड्डी लंगडी जिबली कॅरम दोरी उडी बॅट बॉल चिनी दांडू बुद्धिफळ लपाछपी लगोरी काचा कवड्या यापैकी कोणतेही खेळ खेळतो

33. पतंगाची चित्र काढून रंगवतात

पाठ 17 निरोगी शरीर

प्रश्न1

1. चूक
2. चूक
3. बरोबर
4. बरोबर

प्रश्न 2

5. कमी
6. सावकाश
7. गरीब
8. अप्रमाणिक
9. असत्य

प्रश्न 3

10. शरीराला
11. दात
12. स्वच्छ
13. उघडे
14. पळण्याच्या
15. पचन

प्रश्न 4

16. कुस्ती
17. अंबाडा
18. काकडी
19. द्राक्ष

प्रश्न 5

20. आपण रोज लवकर उठावे असे आई सांगते

21. दररोज दात घासावे शरीर स्वच्छ ठेवावे दररोज व्यायाम केला पाहिजे

22. आपण रोज योग्य आहार घेतला पाहिजे म्हणजेच ताजे दूध फळे भाज्या खायला पाहिजे

23. शरीराला थकवा येऊ नये म्हणून विश्रांती घ्यावी

24. दररोज व्यायाम करणे पोषक आहार सेवन करणे

25. अमृता फारुख जोसेफ विमल श्रीनिवास हे सर्वजण सुधाकर च्या घरी आले

26. आम्ही दररोज लवकर उठणार भरपूर व्यायाम करणार शरीर स्वच्छ ठेवणार अभ्यास करणार आणि यश मिळवणार

27. सुधाकर चा पळण्याच्या शर्यतीत पहिला नंबर आला

28. अन्नपचन होते मन प्रसन्न राहते अभ्यासातही चांगले मन लागते शरीर निरोगी राहते

पाठ 18 आणखीन कोण

प्रश्न 1

1. बस
2. विमान
3. जहाज
4. आगगाडी

प्रश्न 2

5. गुलाब
6. हरीण
7. रेल्वे
8. रॉकेट
9. मनुष्य

प्रश्न 3

10. किडा
11. पातळ इंधन
12. संगणक
13. दूरध्वनी
14. सूर्यापासून मिळणारी शक्ती

प्रश्न 4 जोड्या जुळवा

15. मनुष्य धान्य
16. जि प डिझेल
17. स्कूटर पेट्रोल
18. सौरचूल सौर ऊर्जा
19. टीव्ही विद्युत

प्रश्न 5

20. मनुष्य कीटक पक्षी हरीण प्राणी हे सर्व फळे भाज्या व धान्यावर जगतात

21. जी ट्रॅक्टर बस ट्रक रेल्वे इत्यादी

22. पेट्रोलवर चालणारी वाहने स्कूटर मोटरसायकल रिक्षा कार इत्यादी

23. कार जीप व्हॅन इत्यादी

24. सौर बल्ब यंत्र घड्याळ इत्यादी

25. बैलगाडी घोडागाडी टेम्पो इत्यादी

26. जमिनीवरून वाहणारी वाहने पेक्षा बस स्कूटर मोटार कार बैलगाडी घोडा गाडी सायकल

आ आकाशात उडणारी वाहने विमान रॉकेट हेलिकॉप्टर
पाण्यातून चालणारी वाहने जहाज बोट पाणबुडी

27. वाहने बस कार स्कूटर रिक्षा रॉकेट आगगाडी विमान

भाज्या मेथी पालक काकडी पडवळ

पक्षी चिमणी गिधाड मोर मैना घार पोपट

पाठ 19 खेळ खेळूया लंगडीचा

प्रश्न 1

1. छोट्या
2. रवी
3. झटक्यात
4. घंटा
5. मुलांना
6. महेशला
7. रेश्मा

प्रश्न 2

8. थवा
9. गुच्छ
10. घोस
11. रास
12. गर्दी
13. गल्ला
14. घड

प्रश्न 3

15. सोंगट्या
16. राजा
17. दांडू
18. बोल
19. कवड्या

प्रश्न 4

20. मोठा
21. बाहेर
22. खाली

23. सुरुवात

24. जिंकणे

प्रश्न 5

25. मुलगी मुलींना मुलींचा

26. फुल फुले फुलांना फुलांचा

प्रश्न 6

27. अनुताई होते

28. लंगडी खेळ खेळण्यास सांगितले

29. दोन गट केले

30. शहीद ने सुरुवात केली

31. रेश्मा महेशला आऊट केली

प्रश्न 7

32. कारण रेश्मा शेवटपर्यंत आऊट झाली नाही

33. अमुक खेळ मुलांचा अमुक खेळ मुलींचा असे काही नसते प्रत्येक खेळ मुले आणि मुलीही खेळू शकतात सर्वांनी मिळून खेळले पाहिजे.